

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Med nevtralci

Sedanja vojna se pogosto označuje kot »totalitarna vojna«. Ta njena označba pa se po poteku dosedanjih vojnih operacij ne nanaša toliko na istočasno uporabo vseh vojnih sredstev z namenom naglega uničenja nasprotnika in tako zvani »bliskoviti vojni«, ki se je od več strani napovedovala, kolikor na istočasno vojevanje na več frontah, ki niso samo vojaškega značaja. Tako imamo »vojno živcev«, diplomatsko, gospodarsko in pravo frontno vojno. Po soglasni sodbi zaradi vseh navedenih načinov vojevanja vsaj doslej še največ trpe — nevtralci, medtem ko se oba vojna tabora z različnimi svojimi vojnimi taktikami predvsem »študirata« za končni udar.

Tako nam je iz polemik, o katerih smo pisali tudi že na tem mestu, dobro znano, kako se skuša s sredstvi, ki se jih poslužuje »vojna živcev«, vplivati na razpoloženje v nevtralnih državah. Prav tako je znano, kako so za kulisami sedanje vojne angažirane vse diplomatske sile za pridobivanje nevtralnih držav. Končno nam številke o gospodarski vojni nadvse zgovorno kažejo, da go izgube nevtralnih držav sorazmerno največje. Pa tudi vojna na bojišču ne ostaja brez vpliva na položaj nekaterih nevtralnih držav, ki se morajo prav zaradi nje zavarovati pred vsemi presenečenji nenadnih napadov na njihovo ozemlje, kakor se napovedujejo na primer glede Nizozemske, Belgije ali Švice. Rusko-finska vojna in vojna na zapadu sta prav te dni postavili vse severne evropske države pred usodne odločitve. Govorice o možnosti razširjenja sedanje vojne stalno polnijo ozračje z novimi napetostmi.

Problem nevtralnosti, kakor se nam prikazuje v luči trenutnega mednarodnega položaja, ni v tem, za kakšne smernice naj se nevtralne države odločijo v svoji zunanji politiki, temveč samo v tem, s kakšnimi sredstvi naj si zagotovijo spoštovanje svoje nevtralnosti. Prav s tega najpomembnejšega vidika pa lahko govorimo samo o velikih in malih nevtralcih, o takih, ki imajo sami vsa sredstva na razpolago, da z njimi lahko vzbude spoštovanje svoje nevtralnosti, pa o takih, ki sami teh sredstev nimajo in jim zato ostaja le skromna izbira njihovega dejanskega zadržanja. V takem kočljivem položaju so se znašle v zadnjem času na primer vse severne države, ki jih na eni strani rusko-finska vojna, na drugi pa razne kršitve nevtralnosti v razpletu pomorske vojne silijo k temu, da bi zavzele odločno stališče v svojo obrambo. Rusko-finska vojna pomeni stalno ogrožanje njihovega obstoja, njih države samostojnosti in neodvisnosti, medtem ko krije pomorska vojna v sebi stalne možnosti ogražanja njihove nevtralnosti. Kakšna naj bo v tem kočljivem položaju njihova taktika?

V dilemi med popustljivostjo in odločitvijo, katerih prva bi zanje pomenila prostovoljno izgubo nevtralnosti zaradi podreditve močnejši zunanji sili, druga pa izgubo nevtralnosti zaradi nujnega zapleta v vojno, so skandinavske države doslej skušale ubirati zlato srednjo pot med obema. To pa njihovega kočljivega položaja ni izboljšalo. Njihova dilema je vprašanje, ali naj se zavarujejo proti nevarnostim od vzhoda s tem, da se že sedaj — še preden bi bile same na vrsti — odločijo za soudeležbo v rusko-finski vojni na strani Finske. Njihova konferenca v Kodanju, ki je bila sklicana, da odgovori na to vprašanje, ni dala jasnih odgovorov. Vtis, da je bil blok nordijskih držav, kakor se je v mirovnem razvoju predstavljal, premalo na znotraj povezan, zlasti pa brez obveznosti medsebojne podpore in pomoči v primeru groženj od zunaj, se po tej konferenci ni zmanjšal. Nasprotno, zdaj se, da so prav sedaj prišle do vidnega izraza velike razlike, ki izhajajo iz različnega zemljepisnega položaja in različnih potreb Danske, Norveške in Švedske.

Danski odreja slej ko prej njeno zadržanje zemljepisna povezanost z nemško sosedo. Norveška sicer meji na Finsko, toda njeno težišče sega že na drugo področje. Pred Švedsko pa se ves čas postavlja vprašanje, ali je bolj zavarovana proti nevarnosti od vzhoda s posrednim ali neposrednim podpiranjem Finske. Sprito nezadostne povezanosti z ostalima dvema državama je razumljivo, ako se ji zdi bolj umestno, da se upira proti nevarnostim, ki ji prete, raje na svojih mejah kakor na oddaljenih položajih, dasi se znabiti sama zaveda, da se bo jani vrši prav za prav izven nje.

V takem položaju je končno jasno, zakaj se komunikacije o konferenci v Kodanju omejuje le na nekaj načelnih ugotovitev, ki niso nikogar zadovoljile. V tem pogledu pomenijo sklepi kodanske konference pravo nasprotje sklepov nedavne konference Balkanske zveze v

Welles odpotoval v Švico

Včeraj se je v Rimu sestal še z veleposlaniki Anglije, Francije in Nemčije, ponoči pa je odpotoval v Švico, kjer se bo posvetoval s predsednikom švicarske zvezne države

Rim, 27. febr. br. (SDA) Rooseveltov odposlanec državni podtajnik Sumner Welles je z razgovori v Rimu dokončal prvo etapo svoje misije. O razgovorih, ki jih je imel z Mussolinijem in grofom Ciano, je izjavil, da so ga zelo zadovoljili in da je njegovo bivanje v Rimu zelo mnogo pripomoglo k izpolnitvi naloge, ki mu jo je poveril prezident Roosevelt. Dodal je, da se bo po obiskih v Berlinu, Londonu in Parizu ponovno sestal z italijanskim ministrskim predsednikom. O razgovorih, ki jih je imel v Rimu, ni bilo izdano nikako uradno poročilo in čuvajo vse podrobnosti v najstrožji tajnosti. Zvedelo se je le toliko, da sta Mussolini in grof Ciano informirala Wellesa o stališču italijanske vlade do vseh perečih mednarodnih vprašanj in o njenem naziranju glede bodoče ureditve Evrope.

Welles se je danes sestal z veleposlaniki Francije, Anglije in Nemčije, nakar je pozno zvečer odpotoval iz Rima. Jutri dopoldne prispe v Bern, kjer bo prekinil potovanje in bo obiskal švicarskega zveznega predsednika. V Švici bo ostal najbrže do četrtega jutra, nakar bo nadaljeval pot v Berlin. Če ne pride do kakih sprememb v programu njegovega potovanja, namera ostati Welles v Berlinu tri dni. Najprvo bo imel razgovore z zunanjim ministrom Ribbentropom, nato pa ga bo skupno z njim sprejel kancelar Hitler. Welles se bo sestal tudi z maršalom Göringom.

Iz Berlina bo verjetno v soboto zvečer ali v nedeljo dopoldne odpotoval Welles v London, kjer namerava prav tako ostati tri do štiri dni, nakar se bo enako dolgo zadržal v Parizu.

Razgovor z Mussolinijem

Rim, 27. februarja. AA. (Havas) Sestanek med Mussolinijem in Sumner Wellesom v prisotnosti grofa Ciana in ameriškega veleposlanika Philippsa je bil zelo pristen. O vsebini razgovorov varujejo veliko diskretnost. Zapečeno je bilo, da je grof Ciano odšel takoj po prvem srečanju z Wellesom k Mussoliniju. Sumner Welles je že včeraj zjutraj obrazložil grofu Ciano glavne črte svoje misije, ki je popolnoma informativnega značaja in brez konkretnih predlogov, tako da Zedinjene države niso z ničemer vezane. Ko je bil Mussolini o tem obveščen, je lahko izmenjal z Wellesom takoj misli o evropskem položaju. Mussolini je zelo jasno obrazložil Rooseveltovemu odposlancu svoje poglede na glavne evropske probleme. Italijanski diplomatni krogi so smatrali potovanje Sumnerja Wellesa za taktično potezo Roosevelta v zvezi s predsedniškimi volitvami, danes, po prvih sestankih, pa se že z mnogimi več simpatije gleda na to poslanstvo.

Rim, 27. febr. j. (Havas). Danes je Sumner Welles dovolil zastopnikom ameriškega tiska intervju, v katerem je v prvi vrsti zanikal domnevo, da so se njegovi razgovori z italijanskimi državniki vršili v smeri: kako ustaviti vojne sovražnosti v Evropi. Nadalje je Welles izrazil svoje veliko zadovoljstvo nad razgovorom z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem in z zunanjim ministrom grofom Ciano. Posebej je že naglasil prisrčni sprejem, ki mu ga je bil pripravil italijanski narod. Welles je svoj intervju zaključil z izjavo, da so bili njegovi razgovori v Rimu zelo uspešni za nadaljnji potek njegove misije. Welles namerava po svojem obisku v Berlinu, Parizu in Londonu še enkrat posetiti Mussolinija, preden se vrne v Zedinjene države.

Na poti v Švico

Bern, 27. febr. j. (Havas). Jutri dopoldne se bo ameriški državni podtajnik Sumner Welles na svoji poti iz Rima v Berlin za nekaj časa ustavil v švicarski prestolnici. Kak poseben program za sprejem ameriškega državnika ni bil sestavljen. Kakor se doznava, bo Rooseveltov odposlanec sprejet v palači švicarskega zveznega sveta, kjer bo imel razgovor s predsednikom švicarske zvezne države Pillet Golazom.

Program obiska v Berlinu

Bern, 27. febr. j. (Havas). Iz zanesljivih virov so se zvedele osnovne točke programa bivanja Rooseveltovega odposlanca Sumnerja Wellesa v Berlinu. Ameriški državnik bo ostal v Berlinu tri dni. Najprej

Beogradu. Seveda je treba pripomniti, da so se državniki treh severnih držav sestali na svoji posvetovanju v izredno napetem ozračju, medtem ko se je sestanek balkanskih državnikov vršil v izredno pomirliji atmosferi. Na severu so vedno bolj na delu sile za pritegnitev nevtralnih držav v sedanjo vojno, medtem ko si na Balkanu vsi zainteresirani činitelji prizadevajo, da bi to področje vsaj za sedaj še ostalo izven konflikta. Odločujočega pomena je pri tem zlasti stališče Italije kot nevojskujoče se države. Razlika pa je končno tudi v tem, da so severne države svoj odmor v mirnem razvoju, ko jim od nikoder

se bo sestal z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom. Sledila bo konferenca z vodjo rajha Hitlerjem, ki ji bo prisostvoval tudi zunanji minister Ribbentrop. Po tem sestanku bo Welles sprejet pri Göringu. V zvezi z Wellesovim bivanjem v Berlinu bo ameriški poslanik pridobil svečani galadine v novi kancelarski palači.

Nemški tisk in nemška propaganda si prizadevata ustvariti ugodno psihološko atmosfero za berlinske razgovore. Kakor poroča berlinski dopisnik lista »Basler Nachrichten«, si merodajni nemški krogi prizadevajo zatreti v nemškem javnem mnenju kakšne pretrane iluzije glede uspehov, ki bi si jih nemški narod takoj želel od razgovorov z Rooseveltovim odposlancem. Na drugi strani nemški tisk poudarja važnost tega obiska za nadaljnji razvoj položaja v Evropi in predvsem tudi čast ki so jo Zedinjene države s tem obiskom izkazale Nemčiji.

Hkrati s pisanjem o bližnjem Wellesovem obisku se nemški tisk še nadalje bavi s komentarjem Hitlerjevega in Chamberlainovega govora ter ostro obsoja nespravljive zahteve zaveznikov, ki staviata za pogoj vsakršnih razgovorov o miru v prvi vrsti obnovitev češkoslovaške in poljske državne samostojnosti. Dopisnik švicarskega lista pripominja, da je položaj pač tako jasen, da Sumner Welles — po stiku z vo-

dilnimi osebnostmi Nemčije — ne bo imel prav nobenih težav, da si ustvari jasno sodbo o položaju.

Predigra v veliko mirovno kampanjo

Pariz, 27. febr. j. (RSV). Tuji politični opazovalci in zastopniki tujega tiska so prej ko slej prepričani, da pomeni Sumner Wellesov obisk v Evropi samo predigro v veliko mirovno kampanjo. Nekatere nevtralne države se povsem strinjajo z Wellesovo misijo, kar se je n. pr. očitno pokazalo v komunikativni kodanjske konference, ki je za posredovalne akcije in za nagel mir. V nasprotju s tem sta zapadni državi za mir, zgrajen na solidni, trajni podlagi po smernicah, ki sta jih ponovno izrazila Daladier in Chamberlain. Milijoni francoskih vojakov niso bili mobilizirani zaradi tega, da se doseže nekakšno premirje, marveč trdno fundiran trajni mir ker se je sicer bati, da bi bile po premirju razmere v Evropi še slabše, kakor so bile v povojnem razdobju 1918 do 1939. Najprvo je treba zagotoviti politično varnost. Nova gospodarska ureditev bo možna šele potem, ko bo osrednja Evropa očiščena režima, ki grozi zanetiti kaos po vsem svetu.

Taylor v avdienci pri papežu

Rim, 27. febr. br. Osební Rooseveltov zastopnik pri Vatikanu, Miron Taylor, je bil danes dopoldne ob 11. sprejet v svečani avdienci pri papežu. Ob prihodu ga je pozdravil tajnik kongregacije za ceremonije. Pozdravila ga je tudi častna četa papeževske garde. Avdiencia pri papežu je trajala trideset ur. Taylor je izročil papežu svoje poverilnice, obenem pa osebno pismo Roosevelta, v katerem sporoča papežu, da je Taylor njegov dolgoletni prijatelj in mož popolnega zaupanja. V pismu opozarja Roosevelt na delo Taylora kot predsednika mednarodnega odbora za preskrbo beguncev ter izraža upanje, da bo njegov osebni zastopnik pri Vatikanu deležen vse podpore, zlasti pri proučevanju vprašanj, glede katerih se želi Roosevelt posvetovati s papežem v interesu mednarodnega pomirjenja in sodelovanja.

Papež Pij XII. je amerškemu državniku sporočil posebno vsočilo za predsednika Roosevelta, v katerih želi njemu srečo ter napredek vsemu amerškemu narodu. Dopoldne je Mirona Taylorja posetil vatičanski državni tajnik kardinal Luigi Maglione, da vrne včerašnji Taylorov obisk.

Kudi boji na vseh finskih frontah

Sovjetske čete so prešle v ofenzivo tudi na skrajnem severu in so se morali Finci pred premočjo umakniti — Težaven položaj pri Viborgu

Helsinki, 27. febr. j. (Reuter). V mero-dajnih finskih krogih zatrjujejo, da obramba mesta Viborga, ki ga že nekaj dni silno obstrljuje sovjetska artilerija, ne bi bila vredna žrtve, ki bi ji jo zahtevala. Mesto, ki leži sredi finskih obrambnih črt, je že skoraj popolnoma razrušeno. Finci sicer razumejo, da iz strateških vidikov Viborg ni več vreden obrambe, pripominjajo pa, da prepuštev mesta sovražniku ne sme vplivati na moralno finske vojske. V minulih dneh so bili evakuirani še poslednji prebivalci in je župan mesta izročil mestne ključne finskih vojaških oblastv, od katerih sedaj zavisi nadaljnja usoda mesta.

Helsinki, 27. febr. s. (Ass. Press). Finske oblasti so odredile evakuacijo vsega civilnega prebivalstva zapadno od Viborga do mesta Säkijärvi 30 km zapadno od Viborga. Ozemlje je bilo označeno kot vojni pas.

Stockholm, 27. febr. s. (Havas). K padcu trdnjave Kojivisto pripominjajo švedski vojaški krogi, da bo ostala trdnjava na častnem mestu zapisana v anahli sovjetsko-finske vojne. Doslej so težko baterije v Kojivistu uspešno branile finske postojanke pred Viborgom in zadrževale vsako akcijo sovjetskega vojnega brodograja. Zaradi strateške važnosti Kojivista so Rusi vse poizkusili, da trdnjavo zavzamejo in si s tem olajšajo pohod proti Viborgu. Niti letalski napadi niti napadi pehote pa niso uspeli. Šele, ko so se Finci umaknili na Karelski zemeljski ožini na zapadu Kojivista, so morali Finci izbrzneti tudi trdnjavo samo. Če bi bili namerč ostali v Kojivistu, bi imeli velike težave z vzdrževanjem zveze s celino, zato je bilo treba trdnjavo žrtvovati.

Umik finske vojske preko zamrznjene površine Finskega zaliva je bil zelo dramatičen. Finski vojski so šli na smučeh preko ledu, pri čemer se je led ponovno vdrl. N. N. oddelek je ostal nekaj časa izoliran na ledeni plošči.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 27. febr. s. (Ass. Press). Današnje finsko vojno poročilo poroča o sručitih sovjetskih napadih vse od obal Severnega ledeneja morja do Karelske zemeljske ledenice. Pri Pečengi so bili Finci prisiljeni, da so se pred napadi umaknili na nove utrjene postojanke pri Nautsiu.

Na Karelski zemeljski ožini so sovjetske čete zlasti v zapadnem delu ves dan napadale, tako pri Summi kakor tudi ob jezeru Alrapää in pri Tarmenkahti. Vsi sovjetski napadi so bili odbiti, vendar pa se borbe nadaljujejo. Sovjetske čete so imele velike izgube, uničenih je bilo 18 sovjetskih tankov. Sovjeti so izvedli tudi napad preko ledene površine Finskega za-

ni pretla resna nevarnost, premalo izkoristile za izpopolnitev svoje obrambe, predvsem pa so premalo storile za svojo medsebojno povezanost. Nasprotno je na Balkanu novjši razvoj le še bolj utrdil Balkansko zvezo kot prvi zarodek balkanske solidarnosti in se sedanje zatišje na vse strani izkorišča za čim večjo poglobitev balkanske vzajemnosti nasproti vsem zunanjim prese-nečenjem. Zgodovinski pomen nekatereh novjših pobud na Balkanu je prav v tem notranjem procesu medsebojnega zblizovanja in strnjivanja v mirnem razvoju, ki naj prehitijo vse kasnejše intrige.

liva na otoke ob zapadni obali Viborskega zaliva. Ob reki Tajpale so bili močni sovražni napadi odbiti in je bil sovražnik pognan do svojih izhodiščnih točk.

Moskovski komunikacije

Moskva, 27. febr. AA. (DNB) Poročilo vrhovnega poveljstva leningrajskega vojnega okrožja pravi:

Sovjetske čete so na Karelski ožini 26. februarja nadaljevale z uničevanjem sovražnikovih utrd. Sovražnik je včeraj izvršil protinapad na naše čete, ki pa je bil odbit z velikimi izgubami. V teku enega samega napada je bilo uničenih pet sovražnih tankov. Med drugim so naše čete dosegle otok Kojivisto s 26 utrdami, od katerih je 15 betonskih artilerijskih oporišč. Dalje so naše čete na otoku dobile štiri municijska skladišča in zaplenile 10.000 granat ter čez pet milijonov nabojev municije za puške. Na ostalih odsekih ni bilo pomembnejših dogodkov.

Naše letalstvo je bombardiralo sovražne vojne objekte. V zračnih borbah je bilo sestreljenih 19 zračnih letal.

Letalski napad na Helsinki

Helsinki, 27. febr. j. (Reuter). 100 sovjetskih letal je včeraj metalo bombe v mestni okolici. Več jih je bilo od finske protiletalske obrambe sestreljenih.

Morska bitka pri Pečengi?

Nasprotujoče si vesti o spopadu med zavezniškimi in nemškimi vojnimi ladjami v norveških vodah

Oslo, 27. febr. s. (Ass. Press) Z norveške meje na severu pri Pečengi prihajajo poročila, da je bila pri Pečengi pomorska bitka med angleško-francoskimi in nemškimi vojnimi ladjami in da so se neke vojske ladije potopile dve nemški ladiji. Ni še povedano, ali sta bili potopljeni vojni ali trgovinski ladiji. Tudi vse druge podrobnosti manjkajo.

Kodanj, 27. febr. AA. (Reuter) Reuterjev dopisnik v Kodanju je po telefonu poklical pristaniškega kapitana v Vardöju, da bi prekontrolliral vesti o neki pomorski bitki v severnih norveških vodah. Pristaniški kapitan je odgovoril, da niso na nobeni točki v njegovem odseku opazili ncbenih vojnih ladij. Prav tako tudi niso slišali nobenega topovskega streljanja.

London, 27. febr. s. (Reuter) Angleška admiraliteta ne daje nobenih informacij k poročilom iz Norveške, dasi se je vršila pri Pečengi pomorska bitka, v kateri sta bili potopljeni dve nemški ladiji. Ni izključeno, da je bila vest razširjena iz nemških krogov z namenom, da bi Nemci na ta način dobili informacije, kaj je resnice na vesteh o kretanju angleških in francoskih vojnih ladij pri Pečengi.

London, 27. febr. AA. (Reuter) Zaradi vesti, da izvajajo britanske vojne ladije kontrolo v arktičnih vodah, da bi preprečile nemškimi vojnimi ladjami pot, ki poskušajo po njej priti v Nemčijo skozi norveške teritorialne vode, so dopisniki listov v Londonu zahtevali informacije na uradnih mestih in vprašali, kaj bi britanska mornarica storila, če bi nemške ladije plule skozi norveške teritorialne vode in vzdolž vse obale. Na uradnem mestu niso dali dopisnikom nobenega neposrednega odgovora, toda Reuterjev diplomatski urednik je izvedel, da obstoje tri točke ob norveški

Moskva odklanja posredovanje

Helsinki, 27. febr. j. (Reuter). Poročila, da se pripravlja posredovanje Nemčije v finko-sovjetskem sporu, so vzeli v finskih diplomatskih krogih na znanje brez vsakršnih komentarjev. V merodajnih finskih krogih so prepričani, da so bile vesti o takem posredovanju lansirane iz Nemčije in da so zgolj propagandnega pomena za Nemčijo. Neka visoka finska politična osebnost je izjavila, da so na konferenci v Kodanju sicer obravnavali gotova vprašanja, ki se tičejo Finske, ni pa bil sprejet noben konkretni sklep, ki bi bil resnično važen za Finsko.

London, 27. febr. j. (Reuter). Kakor poroča dopisnik lista »Daily Telegraph« iz Kodanja, je predlog za nemško posredovanje v finko-sovjetskem sporu izgubil sleherni izgled, da bi se mogel realizirati, ker je proti temu, kakor poročajo iz merodajnih berlinskih krogov, Sovjetska unija. Nedarna sovjetska odklonitev nemškega posredovanja je baje vzbudila v Berlinu silno presenečenje in nerazpoloženje.

Kodanj, 27. febr. j. (Havas). Berlinski dopisnik lista »National Tidende«, poroča, da v merodajnih berlinskih krogih zanikujejo vesti, da bi imela Nemčija kakne načrte za posredovanje v finko-sovjetskem sporu.

Morska bitka pri Pečengi?

Nasprotujoče si vesti o spopadu med zavezniškimi in nemškimi vojnimi ladjami v norveških vodah

Oslo, 27. febr. s. (Ass. Press) Z norveške meje na severu pri Pečengi prihajajo poročila, da je bila pri Pečengi pomorska bitka med angleško-francoskimi in nemškimi vojnimi ladjami in da so se neke vojske ladije potopile dve nemški ladiji. Ni še povedano, ali sta bili potopljeni vojni ali trgovinski ladiji. Tudi vse druge podrobnosti manjkajo.

Kodanj, 27. febr. AA. (Reuter) Reuterjev dopisnik v Kodanju je po telefonu poklical pristaniškega kapitana v Vardöju, da bi prekontrolliral vesti o neki pomorski bitki v severnih norveških vodah. Pristaniški kapitan je odgovoril, da niso na nobeni točki v njegovem odseku opazili ncbenih vojnih ladij. Prav tako tudi niso slišali nobenega topovskega streljanja.

Danes seja francoske vlade

Pariz, 27. febr. j. (Havas). Jutri se bo sestal francoski ministrski svet k važni seji pod predsedstvom prezidenta republike Lebruna.

Horthy — zaslužen za domovino

Budimpešta, 27. febr. AA. (MTT) O priliki 20letnice, odkar je bil admiral Horthy izvoljen za reagenta, je predsednik vlade predložil predlog zakona s katerim se na zakonodajni način priznao zaodovinske zasluge, ki si jih je regent pridobil za vzpostavitev državnega reda in socialnega mira in je s tem zagotovil smotne in duhovne pogoje za tvorno narodno delo. kakor je tudi povečal državno ozemlje. Skupščina je svečano in soglasno sprejela ta zakonski predlog.

Petrolejska pogodba med Nemčijo in Rusijo

Nemci bodo skušali dvigniti produkcijo petroleja v sovjetski Baškiriji, za odškodnino pa bodo dobili odgovarjajočo količino petroleja iz Bakuja

Basel, 27. febr. j. (SDA). Iz zaupnega nemškega vira poročajo, da je bila podpisana med Nemčijo in Sovjetsko unijo začasna pogodba o eksploataciji sovjetskih petrolejskih virov v sovjetskem petrolejskem okrožju Išimbajevu v baškirski republiki.

Išimbajev velja po izdatnosti svojih petrolejskih virov za drugi sovjetski Baku. Dosedanja proizvodnja tamkašnjih petrolejev znaša letno 3,5 do 4 milijone ton. Nemški inženjerji in tehniki, ki so pravkar odpotovali v Išimbajev, nameravajo to produkcijo dvigniti na 7 do 8 milijonov ton letno.

Ves presežek, ki ga bodo Nemci dosegli napram sedanji produkciji, bo prišel v prid Nemčiji in sicer na ta način, da bo lahko izvozila za enakovredno količino več petroleja iz Bakuja. Za polizkušnjo se sedaj gradi iz Išimbajeva tudi petrolejski vod v glavno mesto baškirske republike Ufa, kjer je sedež nemške komisije za nabavljanje sovjetskega petroleja. Ker pa so se že sedaj pokazale prevelike težave, da bi se baškirski petrolej izvažal v Nemčijo je bilo odločeno, da bo Nemčija prejela odgovarjajočo količino petroleja iz Bakuja, ki je v prometnem pogledu Nemčiji dosti bližje.

Pariz 27. febr. j. (RSV). V merodajnih francoskih krogih je vzbudila vest, da sta

Nemčija in Sovjetska unija podpisali dogovor o dobavi sovjetskega petroleja, veliko pozornost.

Baškirijska leži med južnimi obronki Urala in Volgo. Ta petrolejski bazen obeta igrati v bodočnosti še veliko vlogo. Zlasti mnogo si od njega obeta Nemci, ker so tako petrolejski izviri kakor tudi razne rude v njem komaj v prvem stadiju eksploatacije. Petrolej so tudi pričeli črpati šele 1938 in je že to leto znašal pridelek približno 3 milijone ton.

Za Nemčijo je dogovor s Sovjetsko unijo izrednega pomena. V merodajnih krogih imajo o dobavi Nemčije s petrolejem po prvih šestih mesecih sedanje vojne naslednjo sliko. Pred začetkom vojne je imela Nemčija v zalogi tri milijone ton petroleja. V tem času ga je uvozila iz Galicije 50.000 ton. Rumunija in Sovjetska unija pa sta ji ga dobavili okoli 300.000 ton. Lastna nemška proizvodnja je dala v tem času 1.975.000 ton. V teh 6 mesecih je torej pridobila Nemčija, oziroma je imela v zalogi v celoti 5.325.000 ton petroleja. Njena potrošnja se ceni v teh 6 mesecih na 2.630.000 ton, od česar ga je porabila približno milijon ton za pohod na Poljsko. Nemške zaloge petroleja so se torej v teh 6 mesecih občutno zmanjšale napram stanju v začetku septembra lanskega leta.

Churchillov ekspoze

o dosedanjih uspehih in izgubah angleške vojne in trgovinske mornarice

London, 27. febr. s. (Reuter). Ob priliki predložitve proračuna mornariškega ministrstva parlamenta je podal danes ekspozicijo mornariški minister Winston Churchill. Izjavil je med drugim:

Do konca leta 1939 je izgubila Nemčija najmanj polovico svojega podmorniškega brodogradništva, s katerim je začela vojno. Če računamo, da je razpolagala ob začetku vojne s 70 podmornicami, bi ji sedaj ostalo torej še 35 podmornic. Dvomim, če je bilo v tem času poslanih v akcijo 10 novih nemških podmornic. Od novega leta dalje pa se je podmorniška vojna z obeh strani postopila. Samo v zadnjih dveh dneh smo z vso gotovostjo potopili eno nemško podmornico, eno pa tudi skoraj gotovo. Ko pride poletje, bodo gotovo nove nemške podmornice hitreje grajene, toda postavili se jim bomo po robu z novimi obrambnimi silami, ki jih bomo do tedaj pripravili. Gradili bomo v to svrhu nove edince s skrajno hitrostjo. Način, kako bomo obvladali magnetične in podobne mine, je prava detektivska povest. Vsekakor v znanosti v tem oziru ne bomo zaostali za Nemčijo. Pričakovati je, da se bo nevarnost zaradi min v neposredni bodočnosti močno povečala, toda mislim, da se je bomo uspešno branili.

Zaradi krutih nemških metod smo začeli oboroževati vse trgovinske in ribiške ladje. Nad 1.000 topov vseh vrst je bilo že za obrambne svrhe montiranih na naše trgovinske in ribiške ladje. Nacionalni socialisti na ta naš ukrep odgovarjajo, da jih to oboroževanje upravičuje, da rušijo mednarodne obveznosti, ki pa so jih itak že preje vedno kršili.

Angleško vojno brodogradništvo brezprimerno prekaša nemško. Če ne bi imeli premoči v naših oklopnih ladjah, bi nemške oklopne prišle iz svojih luk in lahko ovirale našo trgovino. Tako pa razpolaga Nemčija samo z dvema oklopnicama, med tem ko imamo mi tri ali štir skupine takih ladij in se z nobeno od njih nemške ne morejo kosati. Za sedaj so v akciji samo naše stare oklopne ladje iz časa svetovne vojne.

Angleži nad Berlinom Nemci nad Parizom

Dva nemška bombnika sestreljena v Angliji — Obsejni angleški in nemški izvidniški poleti

London, 27. febr. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo je danes popoldne objavilo, da je bilo malo po 13. uri ob ustju Firth of Fortha sestreljeno od angleških lovskih letal nemško letalo tipa Heinkel. Nekaj časa pozneje je bilo drugo nemško letalo tipa Heinkel sestreljeno ob obali Northumbrije. Trije člani posadke nemškega letala so bili opaženi, ko so se iz letala rešili v zložitiv gumijast čoln na morju.

Ponoči je, kakor poroča drugi komunikativni letalski ministrstvo, angleško letalstvo izvedlo menda najobsežnejše izvidniške poletje nad Nemčijo. Poleg običajnih nočnih patrol nad Frizijskimi otoki so angleška letala preletela tudi Helgoland, nemška pomorska oporišča ob Baltičnem morju kakor tudi srednjo Nemčijo in Berlin. V akciji je bilo več skupin angleških letal. Vsa letala so se nepoškodovano vrnila. Posebno važen je polet nad obalo Baltičnega morja, ker smatrajo, da so Nemci oporišča za svoja vodna letala, ki pošlajo mine ob angleški obali, premestili zaradi aktivnosti angleških letal iz Helgolandke zaliva ravno ob Baltično morje. Nad Berlinom so angleška letala metala letake. Domnevajo, da je moralo nekaj letakov pasti tudi na ulice v središču mesta, več tisoč letakov pa vsekakor na predmestja in na daljino okoli Berlina. Angleški letalci z začetnim priporočilom, da niso naleteli sredi kakor tudi pri svojih prejšnjih poletih na noben odboj s strani nemških protiletalske obrambe. Niti protiletalsko tonitvo ni stopilo v akcijo niti se niso pokazala nemška lovška letala Messerschmidt. Angleški letalci se niso izobikali nemškim žarometom namenoma da bi videli, kaj se bo zgodilo in da bi tako zbrali važne informacije. Zaradi sicer stopili v akcijo sicer pa se ni zgodilo ničesar.

Več eskadril nemških letal je bilo ponoči opaženih nad Francijo. Prišolskovalni protiletalski aparati so zabeležili, da se bliža

večje število letal tudi Parizu. Samo dve nemški letali sta Pariz res dosegli, vsa druga so bila od francoskih lovskih letal takoj pograbljena preko meje. Letalski alarmi so bili dani tako v Parizu kakor tudi v obseznem ozemlju na vzhodu, severu in severovzhodu Nemčije. V Parizu je bil dan zjutraj ob 3.30 še drugi alarm, ki je trajal nad eno uro.

Holandsko obrambno ministrstvo sporoča, da so se pojavila v minulih noči nad holandskim ozemljem letala neznanega narodnosti. Letala so preletela provinco Utrecht in letala v neposredni bližini Amsterdamu. Letala so bila obstrinjena od holandskih protiletalskih baterij.

Berlin, 27. februarja. AA. (DNB) Danes ob 14.56 so nemška lovška letala nad Nemškim zalivom zbrala eno britansko ogledniško letalo tipa Bristol Blenheim.

Francosko in nemško vojno poročilo

Pariz, 27. febr. j. (Havas). Komunikativni francoskega generalnega štaba pravi, da je minula noč na vsej zapadni fronti potekla v popolnem miru. Danes zjutraj med 5. in 6. uro je bil dan v osrčju Francije letalski alarm.

Včeraj in v noči od ponedeljka na torek sta tako francosko kakor tudi nemško letalstvo izvršila vrsto izvidniških poletov, v katerih pa ni prišlo niti do mešanih spopadov, niti ni imelo letalstvo enega in drugega tabora kakih izgub. Avtorizirani francoski vojaški krogi formalno demantirajo nemške vesti, da je bilo v nedeljo v pogorju Eiffel sestreljeno neko francosko letalo tipa Potez.

Berlin, 27. febr. AA. (DNB). Vrhovno poveljstvo sporoča: Nobenih posebnih dogodkov.

Novi vpoklici v Angliji

London, 27. februarja. b. (BNA). Ministrstvo za informacije obvešča, da so že določeni krediti za regrutiranje nove partije obveznikov, okoli 275.000 po številu, ki bodo vpoklicani še pred zaključkom letošnjega proračunskega leta, torej še pred 31. marcem. V javnosti je najnovejši vladni ukrep naletel na splošno odobravanje.

Nemški premog za Belgijo

Bruselj, 27. febr. AA. (Havas). Po vestih, ki krožijo v Bruslju, bo Nemčija ponovno dobavljala premog Belgiji. Te dobave so bile ustavljene v decembru minulega leta.

Dodaj je bilo vpisanih čez milijard frankov za »posojilo neodvisnosti«, ki je bilo razpisano 11. februarja. Skoro polovico posojila predstavljajo boni z enoletnim rokom.

Roosevelt v Panami

Panama, 27. febr. j. (United Press). Danes ob 2. popoldne je prišel semkaj predsednik Zedinjenih držav Roosevelt, ki bo izvršil pregled obrambnih naprav v pacifičnem delu panamskega prekopa.

Albany, 27. febr. (USA). j. (United Press). Senat države New York je sprejel resolucijo, ki zahteva od kongresa izglasovanje zakona, s katerim bi bilo eni in isti osebi prepovedano trikrat zaporedoma kandidirati na predsedniško mesto Zedinjenih držav.

Amerika ne bo prekinila z Moskvo

Washington, 27. febr. AA. (Havas). Senat je z dviganjem rok odklonil predlog, da bi se uknil kredit 17.500 dolarjev za ameriško veleposlanstvo v Moskvi. S tem glasovanjem je storjen konec naporom republikancev, ki so skušali povzročiti odpoklic veleposlanika iz Moskve.

Balkanska turneja angleškega politika

Beograd, 27. febr. p. Član angleške spodnje zbornice in bivši minister za kolonije Wedgwood Ben je odpotoval danes v Sofijo. Svoji je v Kolarčevi univerzi predaval o poslovanju angleških ustanov med vojno. Občinstvu ga je predstavil vodja zemljoradniške stranke dr. Milan Gavrilović. Angleško-jugoslovenski klub je gostu priredil banket, ki se ga je udeležilo okoli 100 povabilencev. Na banketu je Wedgwood Ben govoril o angleških simpatijah za Jugoslavijo. V Sofiji bo ostal par dni, nato pa bo odpotoval v Bukarešto.

Anketa o državnih bolnišnicah

Beograd, 27. febr. p. V ministstvu za socialno politiko in narodno zdravje se je pričela danes konferenca vseh uradnikov državnih bolnišnic. Konferenco je sklical minister dr. Budisavljević, ki ti je tudi sam predsedoval. Po ministrovem navedenju je načelnik sanitetnega oddelka podal ekspozicijo o stanju in potrebah zdravstvenih ustanov, kakor so povedali svoje mnenje uradniki bolnišnic. Posvetovanja se nadaljujejo.

Zahvala ministra Bottaija

Beograd, 27. febr. a. Italijanski prosvetni minister Bottai je poslal predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviću brzojavko, v kateri po vinitvi v Rim ponovno izraža zahvalo za sprejem v Beogradu.

Zagreb, 27. febr. o. Ban dr. Šubašić je pjelel od italijanskega ministra za ljudsko prosveto Bottaija brzojavko iz Rima, v kateri se mu ponovno zahvaljuje za prišeren sprejem, ki ga je doživel v Zagrebu.

Sprejemi pri finančnem ministru

Beograd, 27. febr. AA. Finančni minister obvešča senatorje, bivše narodne poslance ter zastopnike raznih združenj in druge privatnike, da do nadaljnjega ne bo nikogar sprejemal, razen službenih oseb.

Aretiran zagrebški vlomilec

Zagreb, 27. febr. o. Davi ob 4. je policija aretirala Martina Kovača, zvanega Bugara. Stal je pred trgovino Aboza na straži tovarišu, ki je vlamiljal v trgovino. Ko je videl, da se približuje stražnik, je Kovač opozoril svojega tovariša s kašljanjem. Tovariš je pobežal, pa tudi Kovač je skušal zbežati, ko pa je stražnik za njim dvakrat ustrelil iz revolverja, se je ustavil in predal. Na policiji je priznal, da je izvršil v Zagrebu 7 vlomov, da je umoril svojega vlomilskega tovariša Milana Cerjaka pred kinom v Trnju in da je izvršil razbojstvo v pošti v Zvonimirovi ulici.

Iz šolske službe

Beograd, 27. febr. p. Upokojeni so učitelji in učiteljice Ivan Lovše v Mariboru, ki mu je priznana 5. pol. skupina, Milena Sušnik v Crmošnjah, Elvira Dolinar v Veliki Dolini in Božena Serajnik v Slov. Konjicah.

V 6. pol. skupino so napredovali učitelji in učiteljice: Vinko Moderndorfer v Ljubljani, Roza Krže v Škofjici, Franja Lubej v Ljubljani, Miroslava Logar v Logatcu, Mara Pec v Dobrni, Marija Pristav v Rakitni, Olga Čermelj v Ljubljani, Janko Vanič v Krškem, Marija Sedlaček v Prečnu, Terezija Turk v Stalcarjih, Franciška Jagodić v Trbovljah, Angela Jarc v St. Janžu, Vanda Hercog v Škofji Lodi, Amalija Malenšek na Raki, Angela Praprotnik v Senovem, Viktorija Rebolj na Trati, Marija Čobar v Toplicah, Marija Jurko v Celju, Julija Kanceler v Ptuj, Berta Kovič v Poljanah, Gabriella Muhič v Slov. Bistrici, Ivo Fakin v Boštanju, Josip Kotnik v Celju, Franja Gertner v Dol. Logatcu, Josip Lešnik v Podvodi, Bernarda Zupančič v Ljubljani, Avgusta Lobe v Polomu, Srečko Vitori v Srečisku, Fran Jarc v St. Janžu pri Ptuj, Terezija Lešnik v Podvodi, Fr. Logar v Laporju, Rihaud Burja v Gornji Radgoni, Marija Oražem v Ribnici, Anton Seliskar v Ljubljani, Fran Tiran v Ljubljani, Amalija Fugina v Smartnem pri Kranju.

Profesor veronauka na 3. drž. realni gimnaziji v Ljubljani dr. Vinko Fajdiga je napredoval iz 8. v 6. pol. skupino profesor veronauka na 2. drž. realni gimnaziji v Ljubljani Filip Terčelj pa iz 8. v 5. pol. skupino.

Nov pritisk na Rumunijo

Pospešeni obrambni ukrepi v južnem delu Sovjetske unije

Basel, 28. febr. z. Berlinski dopisnik »Basler Nachrichten« opozarja na vesti o pospešenih obrambnih ukrepih v južnem delu Sovjetske Rusije. Prav tako naglo utrjuje vse važnejše luke ob Črnem morju, predvsem Odeso, Baku in Marinpul. Graditelj nemških utrdb dr. Tot, ki je zgradil Siegfriedovo obrambno črto, se mudi že delj časa v Rusiji. Te dni je prišel v Baku, kjer proučuje možnost raznih utrdb.

Pomen te defenzivne obrambne priprave v Sovjetski Rusiji je v zvezi z novo nemško diplomatsko akcijo v Rumuniji. Nemčija znova pritiska na Rumunijo, da bi si zagotovila čim večje dobave petroleja in drugih surovin. Nemci so posebno ogorčeni zaradi tega, ker je rumunska vlada sedaj prepovedala izvoz bencina za letala. Dr. Clodius, ki bo te dni prišel ponovno v Bukarešto, ima sedaj nalogo doseči preklic te prepovedi, o kateri so Nemci prepričani, da je bila izdana na pritisk Angležev.

Na drugi strani se zatrjuje, da Rumunija ni zadovoljna s političnimi koncesijami, ki jih je ponudila Nemčija. Pod pogojem, da Rumunija dobavi Nemčiji čim več petroleja ter da prilagodi vso svojo težko industrijo nemškim vojnim potrebam, je Nemčija pripravljena jamčiti za rumunske meje napram Sovjetski Rusiji za 12, napram ostalim rumunskim sosedom pa za dobo 10 let. Rumunija zahteva najmanj 20letno jamstvo. Razen tega zahteva Nemčija, da Rumunija takoj sklene dvostranske nenapadalne pogodbe z vsemi svojimi sosedi. V tem pogledu je Nemčija pripravljena prisiliti Madžarsko, da sklene z Rumunijo nenapadalni pakt za daljšo dobo, da se tako za dogledno dobo likvidira rumunsko-madžarski spor.

Bukarešta, 27. febr. s. (Ass. Press). V zvezi z vestmi o angleških in francoskih

vojaških dobavah poročajo še, da obstoje med Rumunijo ter Anglijo in Francijo tajne pogodbe o pošiljanju vojnega materiala Rumuniji. Pravkar se je vrnila iz Pariza rumunska finančna komisija in so ob tej priliki prodrli v javnost nekateri podatki o teh tajnih pogodbah. Zlasti Francija bo baje poslala Rumuniji večje množine vojnega materiala, predvsem letal in strojníc.

Na drugi strani poročajo zanimive, toda še nepotrjene podrobnosti tudi o tajnem sporazumu, ki ga baje vsebuje nova rumunsko-italijanska trgovinska pogodba. Namesto Nemčiji bo baje prodajala Rumunija svoje blago odslej Italiji, ki ga bo dalje prodajala na svetovnem trgu za plačilo v zlatu.

Bukarešta, 27. febr. s. (Ass. Press). Rumunska vlada pričakuje protesta Nemčije, ker so bile tarife za ves železniški promet, razen z pšenico, na rumunskih železnicah povišane za 12 do 40%. Nemški gospodarski strokovnjak dr. Clodius pripiše še tekom tega tedna v Bukarešto. Povišanje tarif na rumunskih železnicah je tem večjega pomena, ker je Donava mestoma še vedno zamrzljena in gre trenutno ves blagovni promet iz Rumunije v Nemčijo po železnicah.

Kralj Karol bo posetil Rim

Bukarešta, 27. febr. AA. (DNB). Poučeni rumunski krogi pravijo, da bo v okviru zbližanja med Rumunijo in Italijo tudi kralj Karol v spremstvu zunanega ministra Gafoenca obiskal Rim. V istih krogih trdijo, da je Rim že izrazil svoje soglasje za ta obisk. Računajo, da bo kralj Karol obiskal Rim v prvi polovici aprila.

Uporaba ameriških luk in pomožne vojne ladje

Osnovna načela ameriških držav za postopanje napram pomožnim vojnim ladjam vojskujočih se držav

Rio de Janeiro, 27. febr. AA. (Reuter). Stalni odbor vseameriškega kongresa za zaščito nevtralnosti ameriških držav je postavil sledeča osnovna načela za postopanje napram pomožnim vojnim ladjam vojskujočih se držav v ameriških vodah:

1) Nevtralne ameriške ladje morajo za vsako ceno preprečiti zlorabe svojih luk in svojih teritorialnih voda za vojne operacije odnosno za preskrbo z vojnimi materialom, četudi bi se to vršilo s poselovanjem nevtralnih ladij.

2) Ladja, ki bo nudila kakršnokoli pomoč ladjam vojskujočih se držav — izvzeti so primeri, ki jih narekujejo razlogi humanosti — se bo smatrala že samo zaradi tega za pomožno vojno ladjo.

3) Take trgovinske ladje se bodo smatrale kot vojne ladje ter bodo internirane ves čas trajanja vojne.

4) Za vsako zlorabo zastave katerekoli nevtralne države bodo odgovorni poveljniki častniki in posadka ladje, ter se bodo napram lastnikom ladje izvajale lahko sankcije.

5) Prepoveduje se nevtralnim ladjam vkrčavati v ameriških lukah vojni material ali osebe, ki nameravajo oditi na bojišče, ako na odprtem morju material pretovorijo in osebe prestopijo na ladje vojskujočih se držav. Oblasti ameriških nevtralnih držav imajo pravico pregledati vsako ladjo, oziroma od poveljnika zahtevati obvezne izjave glede tovarov.

Potopitev podmornice

Pariz, 27. febr. s. (Reuter). Francoski rusilcec »Simon« je ob španski obali potopil nemško podmornico.

Ladja za ladjo...

Groningen, 27. febr. AA. Lastniki motorne ladje »Ica« 550 ton so bili obveščeni, da se je ladja potopila v bližini zapadne angleške obale. Posadka je bila rešena. Vzrok potopitve še ni znan.

London, 27. febr. s. (Reuter). 5000 tonsko dansko trgovinsko ladjo »Maryland«, že dalje časa pogrešajo in se je najbrže potopila. — V Gevernem morju se je potopil 2500 tonski švedski parnik »Santos«, 30 članov posadke pogrešajo. — Nemške vojne ladje so zaplenile 5600 tonski švedski parnik »Buenos Aires«, ki je bil na poti iz Južne Amerike na Švedsko. Ladja je bila odvedena v Bremerhaven.

Dosedanje izgube trgovinskih mornaric

Pariz, 27. febr. s. (Reuter). Po uradnih francoskih podatkih je bilo doslej v pomorski vojni potopljenih 14 francoskih trgovinskih ladij, 141 nevtralnih in 157 angleških. Tonaža vseh potopljenih ladij znaša skupno nekaj nad milijon ton.

Zaplenjene nemške ladje

London, 27. febr. s. (Reuter). Angleške vojne ladje so zaplenile nemško trgovinsko ladjo »Wabehe« (4.700 ton), ki je ena-

ko kakor »Orizaba« skušala iz Viga v Španiji dospeti v Nemčijo. Posadka nemške ladje je poskusila ladjo potopiti, ko so se angleške vojne ladje približale, vendar se namera ni posrečila. »Wabehe« je bila varno privedena v angleško luko.

S tem se je povišalo število nemških trgovinskih ladij, ki jih je angleška mornarica doslej zajela v teku vojne, na 25 skupno tonažo skoro 100.000 ton. 28 nemških trgovinskih ladij s skupno 153.000 tonami so potopile lastne posadke.

Na preži pred Montevideom

Montevideo, 27. febr. j. (Havas). Nemški tovorni parnik »Lahn«, ki velja za spremeljvalno ladjo ene izmed nemških žepnih križark »Admiral Sheer« ali pa »Deutschland«, ter se je zasedla v tukajšnji luki, da obnovi svoje zaloge goriva in živeža, doslej še ni zapustila urugvajskih vod. Računajo, da bo ladja odplula na odprto morje 1. marca. Zelo verjetno je, da bo ladja takoj zasledovana od angleških vojnih ladij.

Važni gospodarski ukrepi na Češkem

Praga, 27. febr. j. (Havas). V minulem tednu je bilo v češko-moravskem protektoratu uveljavljenih več gospodarskih ukrepov, katerih namen je podrediti gospodarstvo protektorata nemškemu gospodarskemu sistemu. V državnem proračunu za leto 1940 so bila v svrhu štednje izvršena črtanja raznih postavk. Tako n. pr. so bile popolnoma črtane postavke za naravno obrambo ter izdatki za reprezentativne svrhe v inozemstvu. Z novim proračunskim letom bo v protektoratu uveljavljena enotna obligatorna organizacija vseh trgovinskih podjetij. Organizacija bo vsebovala štiri skupine. V prvi skupini bo zastopala trgovina na debelo, v drugi detajlna trgovina, v tretji posredovalništvo, v četrti pa bodo zastopani posamezni trgovci. S temi in že s poprej uveljavljenimi gospodarskimi ukrepi v češko-moravskem protektoratu je bilo doseženo, da bodo s 1. aprilom prenehale obstajati vse carinske meje med protektoratom in Nemčijo.

Zaklonišča v Kodanju za 90.000 oseb

Kodanj, 27. febr. s. (Reuter). Danske oblasti so odredile, da se z vso naglico prične v Kodanju graditev zaklonišč proti letalskim napadom za 90.000 oseb. Predvsem bodo v vseh javnih parkih izkopani jarki, ki bodo služili kot zaklonišča.

Vremenska napoved

Zemunska: Porast temperature, večja oblačnost, v južnih krajih dež, v severovzhodnih krajih ponoči lahen mraz, v dolinah in kotlinah megla.

Brez posebnega obvestila.

Po nelzmerem trpljenju je danes boguvdano preminul naš ljubljeni sin, brat, stric in svak, gospod

ANTE INGLIČ

REZERVNI INŽENJERSKI PORUČNIK

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 29. februarja ob 18. uri iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu, kjer ga položimo v rodniško grobnico.

LJUBLJANA, 27. februarja 1940.

Žalujoči ostali

Naši kraji in ljudje

Lutkarji na Taboru

Ljubljana, 27. februarja.

Ze lepo vrsto let deluje v okviru Sokola I na Taboru lutkovno gledališče. Več kakor sedemdeset lutkovnih iger je šlo preko njegovih desk. Iz skromnih začetkov se je z neumornim prizadevanjem tistih, ki so se z ljubeznijo oprijeli dela, razvilo že pravo gledališče. Ima svojo dvorano, smiselno urejeni oder, posebno kulisarno in pestro zbirko lutk, ki šteje že nad 150 figur. Oder je opremljen kar se da moderno, četudi je treba upoštevati naše skromne prilike in razne nepravilnosti. Prav za prav je lutkarsko delo pri nas še vedno pionirsko, če ga primerjamo z lutkarstvom med Čehi. Toda počasi si ustvarja svojo tradicijo, razširja kadi sodelavcev in si pridobiva ne le mlado, marveč celo tudi starejšo občinstvo. Zaslugo za širjenje lutkarstva ima sokolstvo, ki je pravilno spoznalo v njem valovo sredstvo za mladinsko vzgojo. Lutke so za deco svet, ki jo s svojo pravilnostjo mika in se zato tudi vživlja vanj. Ta doživljaja umetnost, obenem pa razširja fantazijsko sposobnost deca in pomagajo utrjevati njene moralne pojme o življenju.

Lutkarji na Taboru delujejo po českih vzorih. Njihovo delo je v javnosti malo opazeno, ker se največkrat zadovoljujejo samo s hvalo in priznanjem svojega malega, srečnega občinstva. Če se napolni dvorana in če mlade ročice navdušeno ploskajo, ko se nad svetlo lutki spusti zastor, so najbolj zadovoljni oni, ki posvečajo temu delu svoj prosti čas, zvesti starem sokolskemu načelu: »Ne dobiček, ne slavo!« Primer poštovne rodbine Svetličev kaže, da ima lutkarsko delo tudi pri nas že svoje generacije. Udeleženi so pri svojem gledališču od babice do najmlajše vnukinje, ki je lahko samo še vneto gledalka. Tako se izvršuje tiho kulturno delo, ki pa zapuša globlje korenine, kakor bi se zdelo nepoučeno.

Sedaj igrajo na Taboru petdesetjako lutkovno igrano Dora Svetliča »Jurček gre na Triglav«. Pisec je združil v nji »realizem« planinarstva s fantastiko triglavskega duha, ki bedi nad naravnimi zakladi. Tudi snovi je dodal še zdravo primes humorja. Jurček osvaja mladino s svojim pogumom in dobroto, pri tem pa se deca tudi nauči, da se slaba dejanja kaznujejo, saj je Jurček za svojo zvižavo s požrešnim Trebuhočem kaznovan s strahom, ki mu ga vzbuja nevihta in za utrpane cvetlice pade v prepad, odkoder ga reši triglavski duh, ker vidi, da je sicer dober deček. Igra nudi mnogo sprememb. Dobro maskirane lutke, ustvarjajo obenem s kulisami učinkovite prizore, izmed katerih je posebno poetično četrto dejanje. Dušan Svetlić je preskrbel lepo inscenacijo, Mirko Premelj pa je komponiral pevsko točko. V režiji P. Staničica se igra gladko razpleta in sledujoči si uspešno prizadevanja, da je govorjenje v fonetičnem in intonacijskem pogledu na znatni višini. Med pavzami nastopajo mladi godbeniki. Tako je lepo poskrbljeno za hvaloslovno občinstvo, med katerimi mnogi odrasli iščejo v vzrodočenih ličih in bleščicah oči svojih malčkov podobne izgubljeni mladosti.

Lutkarsko delo na Taboru bi bilo vredno mnogo večje pozornosti. Malo znano je tudi, da izdajajo Taborjani »Sokolskega lutkarja«, list za povzdigo lutkarstva med sokolstvom, ki žal še ne more izhajati v tiskani obliki. O tem zanimivem poizkusu pa kaj več ob drugi priliki.

Odpravite krivico!

Iz krogov zasebnih nameščenecv smo prejeli:

Zakon o zavarovanju delavcev odreja, da mora delodajalec vsakega delavca in nameščenca v roku 8. dni prijaviti v zavarovanje. Opustitev te prijave ali napačna prijava ima za posledico povračilo vseh izdatkov za zavarovanje, ki ni bil povračilno ali ki je bil z napačnimi podatki prijavljen v zavarovanje in je zbolel. Razumemo, da mora zakon vsebovati primerne sankcije za one, ki ne spoštujejo predpisov o prijavljanju v zavarovanje. Na pravilni prijavi zavarovanece sloni vsa finančna moč zavarovanja in je prijava osnovni temelj za pravilno poslovanje urada. Splošno vlada mnenje, da regresna dolžnost delodajalca ne bi smela nastopiti takrat, kadar on dokaže, da je prijavo opustil iz važnih opravičljivih razlogov. Osrednji urad zagovarja drugo stališče in trdi, da so tozadevni predpisi absolutnega značaja in da je kršitev sama na sebi kazniva v obliki povračila nastalih stroškov.

Ta praksa SUZOR-a je za nas privatne nameščenecve večkrat naravnost katastrofalna. Znano je, da so posli, ki so v zvezi z zavarovanjem delavcev, v podjetjih poverjeni privatnim nameščencem. Privatni nameščenec odgovarja podjetniku za pravilno izvrševanje teh dolžnosti v prvi vrsti materijalno. To pomeni, da podjetnik vse regresne stroške, ki nastajajo radi zakasnelih prijav, prevla na nameščenca. Nameščenec mora od svojih skromnih dohodkov večkrat plačati po težke tisoče dinarjev. To prakso občutimo nameščenec za veliko krivico. Tudi smo mnenja, da je ta praksa protizakonita. Po našem mnenju SUZOR ni upravičen izdati regresnih plačilnih nalogov v slučajih, ko more delodajalec opustitev prijave opravičiti z važnimi razlogi. Za nas je posebno važno dejstvo, da smo z delom preobremenjeni, da radi tega ni izključeno, da ena ali druga prijava zaleži in je odposlana prepozno, smola pa hoče, da baš tak delavec zbolí. Ni nobenega dvoma, da taka prijava ni bila namenoma opušena, ker nima smisla, da je v redu prijavljeno n. pr. 350 delavcev, opušena pa bi bila prijava samo za ene-

ga, in to morda namenoma. Znano je, da podjetniki s personalom štedijo. Osebe je dostikrat neveljano v svoje posle. Opustitve prijav so zato razumljive. Posebno se to dogaja, ako posle prevzame mlada moč, ki nadomešča starejšega uradnika za čas bolezni ali oziroma vaj. Opazili smo tudi, da so regresni plačili nalogi v protislovju z osnovnimi načeli obsega državlanskega zakona. SUZOR namreč regresira tudi svoje fiktivne izdatke za zdravnika in zdravila v pavšalnem znesku din 12.— za vsak dan. Ugotavljamo, da SUZOR za zdravnika, ki zdravi neprijavljenegega člana, sploh nima posebnih izdatkov. Zdravniki so plačani pavšalno. Da bi pa zavarovanece zaužil dnevno za din 12.— zdravljen za pa smešno. Tako SUZOR prav za prav obogatuje na račun nas nameščenecv. On terja od nas zneske brez pravnega naslova.

Obrabamo se na delavsko zbornico in na naše nameščenecve strokovne organizacije ter tudi na gospodarsko zbornico, da na pristojnem mestu dosežejo nemudoma reformo regresiranja izdatkov za slučaj neprijavljenege delavcev v zavarovanje.

Morilec bogatega skopuha izpoveduje

Izdal ga je drvar, ki je nosil kovčeg s truplom

Beograd, 27. februarja.

Kakor smo kratko poročali, je beograjski policiji uspelo razkrinkati in uloviti morilca starega oderuha Tanasija Popovića, in to v osebi mladega krojaškega pomočnika Gjorgija Manevića-Draskovića. Ko so ga aretirali, so našli pri njem nekatere zlate stvari, prstane, uhane, zapestnice in verižice, ki jih je pobral staremu bogatašu. Predvsem se je fant nadejal ogromnega plena v denarju, a se je razočaran polastil le sedmih stotakov.

Odkar je beograjski policiji uspelo najti zaboj, v katerem je bil razmesarjen Tanasije Popović, je bilo mnogo laže poiskati tudi sledove za morilecem. Preprost delavec, pečalbar, ki zimo za zimo prihaja v Beograd žagat in cepit drva, je pripomogel detektivom, da so morilca tudi prišli. Policija je bila na delu noč in dan. Preiskovala je vse beznice, krčme in kavarnice. Naposled pa je drvar izpovedal policiji, da ga je nedavnega večera našel neki mladenič za 10 din, da mu ponese iz Jug-Bogdanove ulice do Kamničke ulice precejšen kovčeg, prevezan z vrvmi. V Kamnički ulici je mladenič spet prevzel kovčeg in namesto 10 din plačal kar dva kovača. Drvar je točno opisal zločinca in policija je lahko po načrtu napravila zasedo. V osrednjem prijavnem uradu so natočno pregledali, kdo vse stanuje v Jug-Bogdanovi ulici. Med drugimi je bil vpisan Djordje Manević-Drasković, samski prebivalec majhne sobice. Policiji je to zadostovalo. Detektivki so pohiteli na stanovanje, toda fanta niso našli. Na hodniku so napravili zasedo. Okrog pol 2. popoldne je prišel morilec domov. Še malo ni slutil, da ga v polmračnem hodniku čaka policija. Čisto mirno je hotel stopiti v sobo, ali tisti trenutek ga je že popadla detektivska roka. Za trenutek je na hodniku zavladala tišina. Mladi morilec je ostrem kakor okamenel. Ne da bi trenil z očesom je strmel v detektive. Drvar, ki je nekaj večerov prej nosil njegov kovčeg, je stopil iz polmraka in potrdil: »To je on!« Mladi morilec se je spogledal s preprostim drvarjem in se takisto spomnil njegovega obraza. A četudi je bil poparjen, se je vendar skušal izmotavati: »Nimam pojma, zakaj ste me prišli... Ničesar nisem zagrešil!« Toda čez čas je odkrito priznal: »Res je, ubil sem ga. Tamle v sobi.« Policija ga je vprašala, kje je pregrinjalo s postelje, pa je povedal, da ga je prodal tisti dan, ko mu je uspelo odstraniti truplo. Ne da bi ga detektivji kaj dosti navijali, je mladi morilec začel sam kazati, kje ima nakit in razno drugo zlato drobnjav. Naposled se je na policiji popolnoma pomiril in je takole izpovedal:

— Pred dvema letoma sem delal v krojaški delavnici v Balkanski ulici. Tu je stanoval stari Grk. Prišel je večkrat v delavnico, da si zašije raztrgano obleko. Tovariši so mi pravili, da ima mnogo denarja in zlatnine, da pa je silen skopuh, ki niti Bogu ne privoščil kadila. Nekdo mi je celo omnil, da bi ga bilo treba ubiti, saj se tudi njemu nihče ne smili, ima pa toliko denarja. Počasi me je začela mučiti ta misel in sem se odločil, da ga spravim s sveta. Vedel sem, da je sam na svetu, da nikogar ne vzdržuje in nikomur ne koristi. Videl sem v njem človeka brez čustva in duše. S stari Grkom sva se večkrat sre-

čala, v njegovi družbi pa nisem bil nikoli. Dva ali tri dni pred umorom sem ga spet srečal. Še tisti dan sem pri »Tati« kupil nož. Razmišljal sem, kaj naj storim s truplom, če ga umorim v svoji sobi, kamor sem ga hotel primamiti s pretvezo, da mu prodam nekaj zlatih verižic. Spomnil sem se svojega kovčega, ki sem ga bil kupil pred petimi meseci. Dalje nisem razmišljal. Prilika za umor se mi je ponudila prejšnjo nedeljo. Okrog 10. popoldne sem stopil v kavarno »Velika domovina«. Vedel sem, da bom našel starca, ker je tu bila nekakšna tržnica s stariimi stvarmi. Starec je res sedel za mizo. Takoj sem pristopil k njemu, mu ponudil roko in prisedel. Popla sva vsak svoje silke žganja. Rekel sem, da bi rad prodal nekaj zlatnine, ki mi jo je poslal oče iz Amerike. Stanujem čisto blizu, sem rekel. Čeprav je bil stari Grk nezavpljen in plašen, je bil vendar takoj voljan oditi, ker me je pač imel za dobrega dečka. Ob pol 11. sva prišla v mojo sobico. Nihče naju ni videl. Nož sem imel v notranjem žepu zimske suknje. Čim je starec stopil v mojo sobo, jaz pa za njim, sem mu za hrbtom zasadil nož v vrat. Kriknil je, toda v sosesčini so veselo prepevali in igrali, da pač nihče ni čul njegovega krika.

Kdo ima na vesti posestnika Krebsa?

Po treh letih se obnavlja preiskava

Maribor, 27. februarja.

V avgustu 1936 je bil na skrivnostnem način umorjen v Rošpohu pri Mariboru posestnik Ivan Krebs. Tedaj smo izčrpno poročali o tej zadevi, ki pa ni bila razjasnjena, ker se je osumljencem posrečilo dokazati alibi. Sedaj pa so zbrala oblastva na podlagi temeljitih poizvedb novo gradivo, ki vsebuje precej novih momentov. Gradivo obremenjuje predvsem Franca P. in njegovo ženo Amalijo, rejkeno pok. Krebsa. V zbranem gradivu je dana osnova za sum, da gre za umor zaradi Krebsovega posestva.

Naknadne poizvedbe so namreč pokazale, da je prišla k hiši nekaj mesecev pred umorom Alojzija C. iz Kamnice. Med njo in pokojnim Krebsom se je opazilo prijateljsko razpoloženje. Zaradi tega se je čutila zelo prizadeta pokojnikova hčerka Alojzija Majheničeva pa tudi Franc P., ki se je izrazil nasproti sodarju Mihi Volavšku, češ: »kaj bi človek z njim (Krebsom) naredil, ali bi ga po glavi udaril. Miha Volavšek je izpovedal, kako je pokojni Krebs dejal, da ne bo njegovega posestva nikdar dobil Franc P., ampak njegova hčerka Alojzija. Tudi drugim je pripovedoval Volavšek, da on dobro ve, kako je s Krebsovim umorom, da pa je raje tihi. Neki Rudolf Kores je izpovedal, da je omenjenega dne postal pozoren na Franca P., ki je bil v Kamnici pri procesiji in ki se je med procesijo večkrat tako obračal okoli sebe, ko da se boji. Neka druga priča je pripovedovala, da bo podedoval Krebsovo posestvo Franc P. Krebsovo hčerko Alojzijo naj bi odstranili od doma, dočim bi posestvo podedovala rejkenka pokojnega Ivana Krebsa, žena Franca P. Amalija.

Zbrano gradivo kaže, da so nastala zaradi dotične ženske, s katero se je pokojni

se je starec vzdržal na nogah, se prijel za dardi sem se nekajkrat. Nekaj trenutkov posteljo in padel. Po nekaj minutah je izdihnil. Nekoliko sem se odpočil, potem pa sem hitro izpraznil kovčeg in košaro...

Tu se pričena morilecva grozovita izpoved, kako je spravljal svoje žrtve v kovčeg, še prej pa, kako ga je oplenil in preiskal vse njegove žepke, prerezal prstane na prstih in kako se je razočaral. Nadejal se je vsaj kakih 10 ali 15 tisočakov, našel pa je 7 stotakov in nekaj drobiža. Res je bila med listinami tudi obveznica Vojne škode, glaseča se na 50.000 din, bila pa je tako okrvavljena, da jo je rajši takoj zavrgel z drugimi papiri vred. Sredi popoldneva je opravil svoje grozovito delo, opral krvave madeže, kolikor se je dalo, poizkusil je tudi z bencinom, toda brez uspeha. V mraku je zaklenil sobo in šel na ulico. Taval je po kavarnah, čež kakih dve uri pa se je spet vrnil v svoj strašni breg. Prebedel je vso noč poleg svoje žrtve. Trudil se je, da bi zaspal, toda stresala ga je groza in kesanje in je venomer vstajal pa spet legal. Najbolj ga je skrbelo, kako bo skril truplo. Drugi večer se je vendar odločil, da odnese kovčeg nekam v samotno. Zaujal je prenos preprostemu, a poštemu muslimanu iz Južne Srbije, in to ga je naposled izdalo.

Ko so mladega morilca zaslišali na policiji, je odločno tajil, da bi mu bil kdo pri umoru pomagal. Njegove najodločnejše besede po prvem zaslišanju so bile: »Sovražil sem skopuhe. Nikoli v življenju se nisem bil kaznoval. Zda pa sem zaslužil vrvo...« Ko so ga po zaslišanju nastili, so mu tudi privoščili, da si odpočije. Po osmih dneh in nočeh brez sna se je mladi morilec ukljenjen rok priklonil policijskim uradnikom in odšel v zapor, kjer je legel in zaspal kakor ubit.

Krebs izvrstno razumel nasprotstva med pokojnim Krebsom na eni strani ter med njegovo hčerko Alojzijo Majheničev in Francem P. na drugi strani. Končno se je Krebs odločil, da je dotično žensko odslovil od hiše.

Pokojnikova hčerka Alojzija Majheničeva izpoveduje, da ni pokojni Krebs nikdar maral Franca P. in da ni imel z njim nikdar lege besede. Zanimivo so izpovedbe 65 letne Ivana Peršina iz Rošpoha. Usodnega dne je šel mimo Krebsove hiše v Kamnico točno ob 9.15. Ko je prišel v Kamnico, se je procesija že razvila iz cerkve. Franc in žena Amalija pa sta prišla v Kamnico, ko je že bil končan prvi evangelij. Če se upošteva Peršina starost in nagla hoda Franca in njegove žene, je verjetno, da sta Franc in njegova žena odšla od doma najmanj 15 do 20 minut potem, ko je Peršin šel mimo hiše.

Prič. Mesariča zatrjujejo, da sta slišala, ko sta šla mimo Krebsove hiše, kako je vpila neka ženska v hišo: »Jezus, Marija, kaj si napravil!« Ta klic sta slišala trikrat ali štirikrat. Obenem pa sta tudi točno razločila udarce, tako da sta pred hišo poslušala, kaj se v hiši dogaja. Ker pa je bilo nato vse tiho, sta šla naprej. Mislija sta, da je pri Krebsu kakšen porod. Priči zatrjujejo, da sta šla mimo Krebsove hiše točno ob 9.30.

Te izpovedbe vzbujajo verjetnost, da sta Franc in njegova žena takoj po izvršenem dejanju zapustila domačijo skozi hlev in za živo mejo, tako da jih s ceste ni bilo mogoče opaziti. Mesariča namreč, ki st. srečala Peršina, nista srečala niti Franca, niti njegove žene, kar bi se pa moralo zgoditi, če bi bila Franc in žena med 9.15 do 9.30 zapustila domačijo.

Važna priča je tudi Paskval Grizil, ki se točno spominja, da je prehitel Franca

Skrbite malo bolj za svoje zobe, odpravite nevarni zobni kamen!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

in ženo med Pošovo šupo in mostom ob križišču poti Rošpoh - Kamnica - Maribor - Sv. Urban. To izpoved potrjuje tudi priča Jožef Turšič. Zanimivo je bilo obnašanje Amalije naslednje dni. Prihiteja je k Paskvalu Grizilu in mu dejala: »Saj vi veste, da ste nas dohiteli pri Ulbu. Oče so v mrtvašnici, mož pa v arestu.« Priči Ivanu Peršinu pa je dejala: »Vi Peršin, midva sva bila prej v Kamnici kakor pa vi. Midva sva bila pred občno, ko ste vi šli mimo.« Tako je Amalija hotela vplivati na obe priči.

Zaslišane so bile tudi druge priče, n. pr. Anton Krajnc, Ivan Dajčman, Antonija Krajnc in Dajčmanova žena, ki je dejala, da bo »vse izdala, če bo imel njen mož zaradi te stvari kakršnekoli sitnosti«. Nekateri priče potrjujejo, da ni prišel Franc, ko se je vrnil domov, nič k umirajočemu Krebsu. Ves čas je bil v prvi sobi in je vsakemu pripovedoval, da je nekdo izvršil vlom v omaro. Ko sta prispela Jožef Krmavc in Jožef Turšič k Krebsu, sta našla v veži krvavo brisačo, ki je pa pozneje izginila. Jeseni 1938 pa so našli pod Krebsovo hišo krampčeve bivše avstroogrske vojake, na katerem se poznajo sledovi krvi. Zdravnik dr. Zorjan, ki je raztešil truplo pokojnega Ivana Krebsa, je izrazil mnenje, da bi mogel biti ta krampčevi tisti predmet, s katerim je bil pokojni Krebs umorjen. Jožef Krmavc je izpovedal, da je pokojni Krebs s temi krampčemi kopal tropine pri njem. Alojzija Mesarič pa zatrjuje, da je ob prihodu h Krebsovim videla na štedilniku veliko skledo, ki je bila na zunanji strani sva okrvavljena, ter da si je umazala obleko.

Spričo teh in še drugih momentov je bilo zbrano gradivo izročeno državnemu tožilstvu, ki bo proti Francu in Amaliji uvedlo postopanje za obnovo preiskave.

Smrt v gozdu

Smartno pri Litiji, 26. februarja

Noč in dan so odprta groba vrata. V našem kraju je lani umrlo 500 prebivalcev. Precejšen je pa tudi odstotek onih, ki so jih prepeljali v ljubljansko bolnišnico in so vsteti med tamkajšnjimi mrličji. Zaradi nesreč je umrlo 34 prebivalcev. V srezo se jih je obesilo 6, 2 sta utonila samovoljno, po nesreči pa jih je utonilo 6, 1 se je ustrelil. Nesreče v zagorskem rudniku so zahtevale 3 smrti. Več nesreč je zahtevalo tudi gozdno delo. Nobeden menda, ki išče ta čas kurjave, ne pomisli, da je pridobivanje premoga in drv zvezano s smrtnimi žrtvami.

Med poslednjimi ponesrečenci, ki jih je zahteval naš gozd, je 34-letni Primožev France z Vrat nad Bogenšperkom. Primožev so v hosti podirali visoko smreko. Ko so drevo podžagali, so ga vlekli k tlom. Pa se je drevo prehitro nagnilo. Vsi so odskočili, le France je imel smolo, da je padlo drevo prav na njegovo stran. Pri odskoku je padel in v tistem ga je že udarilo drevo. Udarce je bil silen. Veje so mu strle prsni koš in rebra so se mu zarinila v pljuča. France je bil takoj nezavesten. Prenesi so ga na dom in poklicali zdravnika. Prizadevanje domačih je žal bilo zaman. Smrt ga je rešila trpljenja. Izguba vzornega sina pa je močno prizadela ugledno in narodno družino. Vsi smo poznavali Primožev, ki je bil za kmečke pravice in so med soustanovitelj Društva kmečkih fantov in deklet v Smartnem.

VALČKOV VEČER

SOKOLA I TABOR

2. MARCA 1940 OB 20. URI

Veliki orkester in harmonikarji.

Kulturni pregled

Ob šestdesetletnici Ljubljanskega Zvona

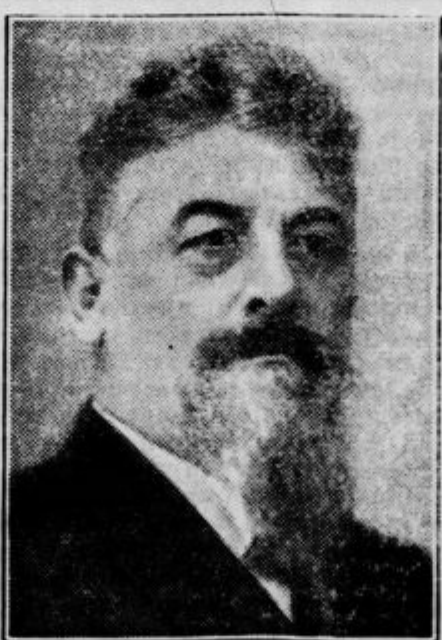
S pravkar izišlim 1—2 zvezkom je revija Ljubljanski Zvon nastopila šestdesetletnik. V znamenju ljubljane je dobil ovojni list na naslovnih strani opremo prvega letnika. S svojim dekorativnim okvirom in črkovnim materialom nas ta, danes že starinsko slikovita stran spominja dobe pred šestimi desetletji, ko so namesto sedanjegega izdajatelja Tiskovne zadruge stala imena J. Jurčič, J. Kersnik, Fr. Levce, dr. I. Tavčar, in ko je bil namesto urednika Juša Kozaka podpisani kot odgovorni urednik dr. Ivan Tavčar. Spremenile so se letnice, narasli so letniki, čas se je pomaknil za šestdeset let. Nespremenjeno je ostalo samo eno: »Tiska Narodna tiskarna«.

V majhnem kulturnem krogu, kakor je slovenski, pomeni šestdesetletnica literarne in kulturne revije večji datum, kakor pri velikih narodih, čeprav tudi tam ne minejo taki jubileji neopaženo. Živimo v preveč dramatičnem času, da bi imeli kaj časa in razpoloženja za vnanjo proslavo Zvonove šestdesetletnice. Menda tudi novi letnik ne bo imel historičnega značaja, kakor koli bi bilo želeli, da bi se s te vrstinske točke pregledala Zvonova obilna in pomenljiva tradicija. Čas nam ne daje mnogo prilike, da bi se ozirali nazaj, vendar je na poti skozi naše težke dni treba kdaj pa kdaj zaustaviti korak in s pogledom nazaj premeriti, kam smo prišli od nekdanjih izhodišč in v čem so naši vzponi. Tudi presojanje narodne preteklosti in nje pri-

merjava s sedanostjo sodi med potrebe tistega življenjskega realizma, ki ga naglašamo v tem krutem času, ko se neizprosno trgajo vse iluzije in naglo izpuhtevajo najpomembnejše miselne omame. Če hočemo spoznati naš narodni položaj, ga moramo pogledati tudi v zrcalu preteklosti.

Sedanji urednik LZ Juš Kozak je začel šestdesetletnik z uvodnikom »Naši urbarji«. Tu pravilno kaže, v čem je smisel takih revijalnih jubilejev: v razmišljanju o pomenu revijalnega tiska, o funkciji revije v kulturnem življenju. »Revija«, predvsem leposlovna, je živ odraz gibanja v narodnem življenju, piše Juš Kozak. »S kakšnim užikom stika človek po orumenelih listih zaprašenih letnikov in odkriva napore, ki so z njimi predniki iskali življenju izkaza. Med »dobičnimi« zanimajo poročila o vplivih iz sveta, o domačih brigah za prirodne pravice, literarna prerekanja, tožbe nad krivicami, naenkrat se zagledaš v zrcalo dobe. V romanih, novelah in pesmih se zrcalijo minulo življenje, veselje in žalost tedanjega človeka, gibanja v družbi, bolj živo popisana, kakor so nam jih mogle debele knjige prikazati. Revije so naši kulturni urbarji, v njih je zajeto duhovno življenje našega človeka prav tako verno, kakor je bila slovenska zemlja v srednjeveških urbarjih popisana«.

Zares: dolga vrsta Zvonov letnikov, ki v marsikateri slovenski knjižnici polni več

Dr. IVAN TAVČAR, prvi odgovorni urednik LZ.

polic, je velik urbar slovenskega kulturnega življenja. Vse, kar se je v teh šestih desetletjih zgodilo pomembnejšega v naši kulturi, se je v tej ali oni obliki vpisalo v strani Zvona. Njegov prvi letnik se je pojavil v času, ko je bilo že vsepovedno videti znamenja nove razvojne stopnje. Doba narodnega prebujenja je bila za nami, staroslovensko gibanje je skoraj že do kraja zapustilo svoje postojanke, preko »slovenskih logov in trat« je vel osevujoči veter liberalizma in rušil trbile idejne zgradbe, sloneče na starokopitni zacelosti. Mladostna generacija je bila v povsed uveljavljala z gesli svobode, ljubezni in napredka. Doba »novičarstva« s tesnimi »no-

tranjeavstrijskim« obzorji, s kulturnim dilematizmom in okorelo obzirnostjo do vsega, kar je zastavljalo pot novim smerem in radikalnejšemu narodnemu in kulturnemu izživljanju, ta doba je bila razvojno že v preteklosti. V slovenski književnosti je bil že Stritarjev »Dunajski Zvon« znanilec novega duha. Toda Stritarjev novoromantični idealizem je zaostajal za tempom časa, prav kakor se je Stritar s svojim življenjem v tujini očitno odtujeval neposrednemu in živemu toku novega časa na slovenskih tleh. Iz tesne celovske sredine, kjer je Janežič s svojim »Glasinikom« rahljal tla novi slovenski literaturi, iz kosmopolitskega dunajskega kroga, v katerem je Stritar sprejemal literarni sijaj še od prve polovice 19. stoletja ali iz še starejših časov, se je slovensko duhovno središče dokončno preneslo v Ljubljano. In tako je v začetku osemdesetih let zazvonil čez »slovenske loge in trate« Ljubljanski Zvon. Njegovo ime razodeva še vpliv domače romantične miselnosti, vendar se estetski okus njegovih izdajateljev čedalje bolj sprošča in prehaja k dolocnejšemu literarnemu programu. Z Zvonom se vedno bolj uveljavlja naš realizem, ki se je prvi umetniško spoprijel s stvarnostjo slovenskega narodnega življenja, kakor je bilo že v načrtu Frana Lovstika. Realizem generacije Jurčiča, Kersnika in Tavčarja je bil v tedanjih slovenskih razmerah tveganejši poizkus, kakor se zdi z današnjega zrelšča. Zanj je bilo treba bojne odločnosti in jasnih načel. Ne moremo reči, da bi naše tedanje izobraženstvo, ki je tvorilo najaktivnejšo plast v slovenski družbi — takrat še skoraj brez pravega meščanstva — imelo dovolj borbenosti in izkristalizirana načela. Poznejši prelom, ki je nastopil s takozvano »ločitvijo duhov«, je jasno raz-

kril njegova šibka mesta. Vzlic temu pa je bilo treba izvrševati delo, ki so ga bodro prevzeli prvi Zvonarji in čigar kulturno poslanstvo so si potlej izročale generacije »Ljubljanskega Zvona« do danes. To poslanstvo ni imelo vedno čisto določenega idejnega in estetskega programa, bilo pa je svetovnonazorsko opredeljeno vsaj v tistem smislu, ki ga določajo nasprotja med miselno svobodo in zaukazano avtoritet, med idealom stalnega napredka in konservativne zvestobe dogmatičnim resnicam, starih, hierarhično utemeljenim vrednotam, oblikam in institucijam.

Tudi današnja revija ne more biti nič drugega nego kulturni urbar svojega časa; v njem ostajajo verni zapiski o vsebini tega prelomnega razdobja, ki nam vsem bica duše do bolečine. Valovanja časa, padanje in dviganje njegove vročine temperature, obtok in prilivanje njegovih idej, iskanje ravnovesja na razmajanih, potresnih tleh socialne, politične, gospodarske in kulturne stvarnosti, vse to se neugnano zaznamuje v leposlovni, esetični in kritični tvorbi tega časa. Kje drugje bi bili dokumenti o njem tako mnogostranski in vendar za razliko od žurnalistiike tako prečiščeni, kakor so v literarni reviji?

Šestdesetletnica najstarejše slovenske leposlovno-kritične revije »Ljubljanski Zvon« je eden najvidnejših dokazov kulturno plodne tradicije, ki jo ima slovenska progresivna miselnost. Ta tradicija obstoji z ene strani v kritiki vsega, kar se je upiralo novim idejam in branilo s privilegij starih avtoritet, z druge strani pa v izgrajevanju ne samo nove svobodoumne kulture, marveč tudi nove discipline, ki brez nje ni resnično pozitivne svobode. V tej drugi nalogi zaostajajo uspehi delež za željami in potrebami; individualna »

Domače vesti

Pošta in meja

Vojna je vojna in meja je meja — tu se lahko prigradi marsikaj, češar v normalnih časih nismo vajeni. Ne mislimo tihotapstva ali kakih sitnosti s poštnimi listom ali s propustnicami. Pač pa se lahko zgodijo tudi nečistoče s poštnimi pošiljkami. O tem vas bo najbolje poučila zgodba, ki nam je iz sporočil ugrede naša se verne meje. Takoale nam piše:

— Pred kakimi štirinajstimi dnevi sem prejel dopisnico iz Slovenske Bistrice. Dopisnica je bila določeno in različno naslovljena k Sv. Lenartu v Slov. gor. Prejel pa sem jo šele po 13 dneh, odkar je bila oddana na pošto. Na njej je bilo s rdečim svinčnikom napisano: St. Leonhard. Opažka mi je bila nerazumljiva. Naposled sem moral prebrati samega sebe, da je pošta šele po tej nemški opazki vedela, kje leži kraj Sv. Lenart v Slov. gor. cah.

— Dne 23. februaria pa sem prejel dopis nekakega svojega tovariša. Dopis je bil različno naslovljen name, oddan pa na kolodvorski pošti v Mariboru. Na pismu sem našel prilepljeno: »Geöffnet Oberkommando der Wehrmacht«. Kako je zabredlo pismo v rajh, ko je vendar Sv. Lenart tako rekoč Mariboru pri roki? In ali sme vsakdo v rajhu odpirati moje pošto? Kakorkoli, vojna je vojna, meja je meja — to je bil drugi primer, da je pošta zame, ki bivam tostran meje, romala čez mejo, v rajh.

— Da pa to nista edina primera, naj navedem, da je prav tako bilo v rajhu odprto pismo, katero je poslala Sokolska župa Maribor, zopet preko mariborske kolodvorske pošte, sokolski četi v Pucenčih. V rajhu so pismo prebrali, potem pa počenice napisali na kuverto, da so Pucenčici »In Jugoslawien«.

Vojna je vojna, meja je meja — toda jaz vsem sodim, da bi tako ne smelo biti z našim dopisovanjem in to še celo ne v tako ozkem krogu, kakršen je od Maribora do St. Lenarta. Zato sem vl. žil pri tožbo na pošto direkccijo v Ljubljani, zahval preiskavo in zaprosil, da me o uspehu preiskave obvestijo.

učilišča. Tudi te je zanimal nenavadni primer in so lani odvedli Božiča s seboj na zdravniški kongres v Parizu, kjer ga je pregledal eden izmed najslavnejših sodobnih francoskih kirurgov. Ugotovi je, da je krogla obšla v prsih, ni pa mogel ugotoviti, ali tik srca ali pod njim. Se skupna komisija slovečih zdravnikov je ugotovila, da je krogla v srčni vrečki in da ni potrebna operacija, dokler se ne pokažejo kakšne nevarne znaki. Zato je treba Božiča stalno nadzorovati. Zanimivo je, kako je strel, ki je prodrl pod brado, prišel v srce. Zdravniki sodijo, da je pri levi vili izpremenil smer in se izgubil do najvažnejšega organa. Miloš Božič je izredno krepak mož in ne čuti nobene nevarnosti zaradi strela. Samo težkih del ne sme opravljati. Veliki senat je Lojanico obsodil na 5 mesecev zapor.

TEKSTILNI OSTANKI

v Goričarjevi trgovini za Ljubljano, sv. Petra nasip 29

Najboljši rožasti krepdesini v ostankih mt din 15. — Pohitite dokler traja zaloga!

* Zajci so uničili na stotisoče sadnih dreves. V »Jutru« smo nedavno beležili, da so zajci povzročili letos v hudi škodi prav veliko škodo sadjarjem. »Politika« zdaj objavlja poseben članek, v katerem navaja: Zaradi debelega snega, ki se drži skoraj od Božiča, si zajci ne morejo najti druge hrane na napadajo sadovnjake. Iz vseh krajev države prihajajo poročila o veliki škodi. Ogoljenih in ogriženih je na stotisoče mladih sadnih dreves in najmanj polovica se ne bo dala več rešiti. Poljedelsko ministrstvo in razne druge ustanove prejemajo poročila siromašnih sadjarjev, naj se jim na kak način pomaga. Obenem v predstavkah in pismih sadjarji ponovno opozarjajo na anomalijo, da pri nas smatramo zajca za koristno, namesto za škodljivo žival. »Politika« pravi, da v ministrstvu izdelujejo zakon o sadjarstvu. Vanj bi bilo treba vstaviti določbo, da se

nad njima utrgal ogromen plaz, ki je oba zajel in ju treščil v precej globok prepad. Priče grozovitega prizora so bili nekateri pastirji, ki so hoteli klicati vaščane na pomoč. Reševalci so se spravili v prepad in pridno odkopavali, toda šele po enem dnevu kopanja so našli oba ponesrečena. Bila sta že mrtva.

* Dve smrtni žrtvi v kamnolomu. Kratko smo v »Jutru« že poročali med brzokavkami, da je ogromna skala, težka kakih 10.000 kg, ubila v kamnolomu kneževske občine blizu gozda samostana Rakovice dva delavca. Nesrečna pokolnina sta 19letni Milan Milovanović, sin zakupnika kamnoloma, in 40letni delavec Peter Čačič. Nesreča zlasti opozarja k previdnosti po letošnji zimi, ko se led in sneg po razpokah tali in le kamenje po kamnolomih močno plazljivo. V omenjenem kamnolomu je delo vso zimo počivalo, zdaj pa je hotel zakupnik očistiti ostanke snega in pripraviti kamnolom za novo delovno sezono. Med tem ko so delavci čistili sneg v kamnolomu, se je z vrha odtrgala ogromna skala in treščila v jama. Delavci so se razbežali, dva pa sta zaležala in izdihnila. Globoko je bil pretresen zakupnik kamnoloma, ki je izobul dražega sina Komisija je ugotovila, da je nesrečo krivo taljenje snega in ledu po razpokah kamnoloma.

* Popraviljam! V ponedeljskem »Jutru« se mi je v spominskem članku o Prešernovem sonetnem vencu primeril lapsus, da je bil cop naveden z imenom Miha namesto Matija. Ne bom se izgovarjal na tiskarskega škrtarja, marveč pomota s tem popraviljam. — E. Justin, slikar-grafik.

* Tudi pamik »Vardare« se je vrnil. V nedeljo zvečer je priplul v splitsko luko pamik »Vardare«. Vrnili se je iz Grčije 6 dni pozneje kakor običajno. Že so menili, da so ga Angleži odvedli na Malto, v resnici pa je pamik zašel v albanskih vodah v silno neurje in se je moral zadržati cel dan v Draču, potem pa še 4 dni v Valoni. Ko je burja ponehala, je lahko nadaljeval pot. Posadka pripoveduje, da je v albanskih lukah veliko število italijanskih parnikov.

* Četvorčrki. V srbski vasi Čukovini je kmetica Leposava Gavrilovičeva rodila četvorčrke. Vsa vas se je veselila tega nenavadnega dogodka. Toda veselje ni trajalo dolgo. Novorojenčki so bili trile fantki in punčka. Bili pa so tako slabotni, da so po nekaj urah izdihnilli drug za drugim. Prej je Leposava rodila dva otroka, ki sta zelo lepo razvita in zdrava.

* Zaradi glavobola v smrti. Nedavno noč se je v vasi Bogdancih na skrajnem jugu Jugoslavije utopila v vodnjaku kmetska žena Nevena Filipovičeva. Izvrva so sodili, da gre za umor, toda sodna komisija je ugotovila samomor. Nevena je obupala zaradi hudega glavobola, ki jo je zadil čas neprestano mučil. Ko ji ponudi ni bilo več prestopiti je šla iz hiše. Mož in brat sta sicer opazila njen odhod pa sta mislila, da se bo kmalu vrnila. Čez čas sta jo šla iskat, našli pa sta jo šele ob 5 zjutraj v sosedovem vodnjaku. Nevena je zapustila 4 otroke.

* Velik uspeh je doživela najnovejša knjiga pisatelja Adama Milkovica: »Trinajst najlepših pripovedk«. Kot velikonočno darilo mladini, to lepo in ceneno knjigo toplo priporočamo. —

* Deset let je po-loval brez kontrole. V občini Lebanah razkrivalo veliko afero s poverljivimi dolgoletnega obliknega računovodje Voje Trajkovića. Kakor le pokazala dosedanja preiskava, je Voja Trajkovića padli na bojnih poljanah. Tisoče in tisoče se jih je vrnilo — brez nog, brez rok, slepi in gluhi. In šele tu se je začela prava tragika njihovega življenja. V »Hudi uri« je hotel pisatelj pokazati prav to tragiko človeka, ki se je mlad in zdrav, a slep, vrnil iz evropske vojne v svojo majhno, skrito vas. . .

Da bi se oddaljila spominu velikega češkega pisatelja Karla Čapka, je izdala Goriška matica prevod njegovega romana »Hordubal«, ki smo ga pred kratkim videli tudi na filmskem platnu. Knjiga je pretrajala, mojstrsko pisana povest človeka, »Amerikanca«, ki je dolga leta galal v Ameriki, ko pa se je vrnil na svoj stari, borni dom, je našel tam svojo mlado ženo s tujim človekom. V resničnem življenju se pogosto dogajajo drame, kakršno je doživel prevarani Hordubal, človek, ki mu do mača gruda ni dajala dovolj kruha in ga je moral iskati daleč preko morja. . . Žal da je v prevodu, ki ni preveč skrbno prirejen, roman izgubil na svoji umetniški vrednosti. Prevod je oskrbel pisatelj Franck Bevk.

Zapiski

Prežihov Voranc, »Samorastnik«. »Naša založba« v Ljubljani je pravkar izdala 226 strani obsegačo novelistično zbirko znanega pisatelja Prežihovega Voranca »Samorastnik«. Zbirka obsega osem koroških povesti, med njimi novele »Boj na požarniku«, »Samorastnik«, in nekatere druge, ki so že prej vzbudile pozornost. Knjigi je spisal uvod kritik in dramaturg Josip Vidmar. V njem karakterizira delo tega najzrejšnjega pripovednika iz koroškega doba. Zbirka je izdana v lepem in plemenitem oblikovanju. Lompo se priobiti podariti.

VENCI

LEPI in POCENI
Franciškanska 3, nasproti Uniona, tel. 31-74

»ROŽA«

* Ustanovitev invalidsk ga odseka pri banki upravi v Ljubljani. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal odlok o ustanovitvi posebnega invalidskega odseka pri oddelku za socialno politiko in narodno zdravje banske uprave dravske banovine. Ban je odredil, da začne invalidski odsek posloovati s 1. marcem. V področje tega odseka spadajo posli, ki jih našteva § 85 uredbe o vojnih invalidih in vsi drugi posli, nanašajoči se na vojne invalide in druge vojne žrtve. Vsi ti posli pridejo s 1. marcem iz odseka za socialno politiko v pristojnost novoustanovljenega odseka.

* Novi grobovi. V Velikih Laščah je umrl v 63. letu starosti g. Anton Pirko-vič, posestnik in orožniški stražmojster v pokopju. Zapustil je vdovo, hčerko in sina Sokol Velike Lašče je z njim izobul dolgoletnega člana uprave. Zadnjo pot bo nastopil danes ob 9. dopoldne. — V ljubljanski bolnišnici je umrla po kratki bolezni gđ. Albina Sarkova učiteljica v pokopju. Pogreb blage vzgojiteljice bo jutri ob pol 14. — Pokojnika blag spomin, žalujemo naše iskreno sožalje!

* Zalosten predložitveni obračun pred sodiščem. V Sremski Mitrovici je veliki kazenski senat sodil v zadevi, ki je svoj čas zainteresirala ne samo naše, temveč tudi tude zdravnike. Na obtoženo klop je prišel 35letni ekonom Simo Lojanica iz Sremskih Karlovcev, ker je na dan pred zadnjimi skupščinskimi volitvami skušal v Sremskih Karlovcih s samokresom ustreliti uleglega kmetovalca Milana Božiča, kandidata zemljoradniške stranke. Vse do volilne agitacije sta bila dobra prijatelja. Zaradi volitev pa sta se sora in je Lojanica ustrelil proti Božiču. Zadel ga je v levo stran brade, toda krogla je smuknila proti srcu. Strelca so takoj prišli ranjencu pa se zdravnik v bolnišnici niso upali kaj dosti pomagati, preden niso v tej zadevi povprašali za svet profesorje vse-

— Proti trdi stolici in zlati žili, združeni z navalom krvi, utripanjem srca in glavobolom je naravna »Franz-Josefova« grenka voda že od davnine preizkušena domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda milo učinkuje in sigurno odvarja, a povrhu tega tudi v zastarelih slučajih ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 30474-32.

skupinska naziranja se še niso mogla izoblikovati okrog enotnega kulturnega programa, kakor ga je zastopal »Ljubljanski Zvon« v času realizma in delno tudi v razdobju Moderne. Ostal pa je neustranjski karaktera tribuna vseh, ki izpovedujejo vero v svobodnega duha in v ideale neomejenega človeškega razvoja; ostal je tak tudi v burji sedanjega časa, ki vedno bolj zaostrojuje svoja dramatična nasprotja. Šestdesetletnica te revije je v letošnji kulturni kroniki pojav, h kateremu se bo treba še večkrat vrniti; slovensko občinstvo pa naj bi izkazalo mladostnemu jublatu čim večjo pozornost. —o.

Knjige Goriške matice

Tudi letos je Goriška matica poslala svojim naročnikom vrsto zanimivih knjig pester, deloma poučne, deloma zabavne vsebine. Kot redne knjige so izšle: Kole-dar za leto 1940, Damir Feigel, »Supervitalne«, Andrej Budal, »Osemnajst velikih«, Jakob Trnovec, »Zariki in življenje«, France Bevk, »Pesternac in« Dvajset let. Knjige stanejo za naročnike 6 lir (v prosti prodaji 8 lir).

Kot neobvezne knjige za doplačilo se dobijo še: France Bevk, »Huda ura«, Karel Čapek, »Hordubal« in France Bevk »Stražnji ognji«.

Lično opremljen Kole-dar prinaša tudi letos pestro gradivo pred vsem izpod peresa domačih primorskih pisateljev in pesnikov, pa tudi nekaj dobrih prevodov. Posebne pozornosti je deležen prezagodaj umrl čški pisatelj Karel Čapek.

Sourednik Goriške matice, humorist Damir Feigel je v 150 strani obsegačo knjižico poslal med svoje čitatelje novo zbirko pripovedk pod naslovom »Supervitalne«. Feigel ima za sedlo 60 let življenja in, trideset let plodnega pisateljskega

udejstvanja. V »Feiglu človek brž za-sluti velikega pritrjevalca življenja, ki se življenjske igre ne bo tako zelo naveličal, čeprav se zaveda, da je v njej zmerom kaj navzkriž. Prav ta male in velike neskladnosti so Feiglu podlaga za njegovo razma-hovanje in prešerno prekopicanje po prostih ogradah najbujnejše šaljivosti. . .« pravi o pisatelju A. Budal, ki je v predgovoru knjige posvetil jublatu obširen prikaz njegovega dela.

V »Osemnajst velikih« je Andrej Budal prikazal duhovne like osemnajstih slovenskih pisateljev in pesnikov, od Primoža Trubarja pa do Otona Župančiča. Osemnajst kratkih življenjskih, opremljenih s slikami pesnikov in pisateljev, bo nudilo v književnosti slabo izobraženim širšim plastem čitateljev nekaj prepotrebne-pouka. Knjiga obsega 150 strani in so v njej zastopani Primož Trubar, Valentin Vodnik, Fr. Prešeren, Janez Trčina, Fran Levstik, Fran Erjavec, Simon Jenko, J. Stritar, Janez Mencinger, J. Jurčič, Simon Gregorčič, Ivan Tavčar, Janko Kernik, Anton Aškerc, Dragotin Kette, Ivan Can-kar, Josip Murn in Oton Župančič.

Jakob Trnovec vodi v »Zariki in življenju« čitatelja v neizmerno in čudovito prostanstvo, v carstvo tlišne, ga seznanja s skrito igro večnega valovanja, nihanja in kolebanja, ki mu je izpostavljeno življenje slehernega bitja. Knjiga je pisana prijetno kramljuječe in opremljena s slikami, ki po-nazorujejo razlago.

»Huda ura« Franceta Bevka je izšla kot neobvezna knjiga Goriške matice. Znan primorski pisatelj France Bevk je v tej 115 strani obsegačo povesti porogel v živ-ljenje kmečkih ljudi. Strašno in tragična svetovna vojna je v njem ubila šteto žrtve. A ni bilo najhuje, . . .

PREMIERA!
Misteriozni film — v vrstini senzacij in pustolovskih podvigov. — DOLORES DEL RIO — George Sanders.
KINO MATICA, tel. 21-24 — Ob 16., 19. in 21. uri.

Sacha Guitry

Izredno napeta in zanimiva vsebina: Učitelj, potomec kralja Ludovika XV., sorodnik Napoleona in Marata pripoveduje učen-cem zgodovino elizijskih poljan, najzanimivejši del pariške in francoske zgodovine! Film bleška, razkošja! Izvrsni igralci!
Jacqueline Delubac in Lucien Baroux. DANES PREMIERA!
Ob 16., 19. in 21. uri. KINO UNION, tel. 22-21

KINA DOBIVA OROŽJE

BOMBE NAD SANGHAJEM.

NA ELIZEJSKIH POLJANAH

Remontons les Champs Elysées
Detektiv z železnimi žilci in z aparatom za odkrivanje laži!
Ob 16., 19. in 21. uri. KINO UNION, tel. 22-21

DVA FILMA za gledalce željne senzacij in napetosti:
Pojdi kowboy in njegov belec v senza-cionalnih napetostih, kjer se bje borb-a za pravico in srce!
Ob 16., 19. in 21. uri.

ŽELEZNA PEST

Danes ob 16., 19. in 21. uri.

NOBENE MILOSTI!

KINO SLOGA, tel. 27-30

kovič tako gospodaril, da je Državna hi-potekarna banka zaslegla vse občinsko imetje za dolg, ki znaša pri njej 1.140.000 din. Tudi vse občinske doklade sredi zdaj v račun Državne hipotekarne banke. Preiskava je še v teku in bodo podrobnosti kmalu objavljene.

* Nesreča potniškega vlaka. Na progi Vinkovci—Brčko se je v nedeljo primerila prometna nesreča. ki le po srečnem naključju ni zahtevala človeških žrtve. Pri nekem vagonu je odpadla os in posledica je bila, da se je vagon prevrnil čez progo. Vlak je iztril. K sreči je bilo na vlaku le malo potnikov in se nesreča ni zgodila v nazilci, marveč tak, da so bili le nekateri potniki lahko poškodovani.

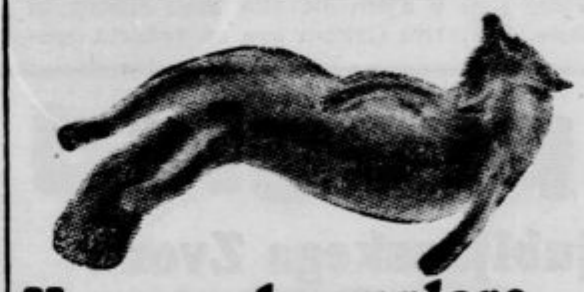
* Milnar je prišel pod mlinsko kolesa. V št. Rupertu na Doljemskem se je v so-boto pripetila huda nesreča. Eden izmed mlinarjev je v jutrnih urah pri mlinskih kolesih sekal led, ki je oviral delo v mi-lnu. Na spolzkih tleh mu je spodrsnilo in nesrečnej je padel pod vrteče se mlinsko kolo, ki mu je prizadejalo hude poškodbe. Hitro so poklicali iz Mokronoga zdravni-ka, ki je nudil ponesrečencu prvo pomoč.

Iz Ljubljane

u— Angleško društvo v Ljubljani spo-roča, da se je nov začelniški tečaj že pri-čel, a da je še vedno mogoč sprejem no-vih tečajnikov. Enako je tudi mogoč še vpis v številne druge tečaje. Odslej bo v tečajih angleščine uvedena nova metoda poučevanja, ker bosta v vsakem tečaju poučevala izmenoma angleški in domači učitelj, zaradi česar bo pouk pridobil na zanimivosti ter bo tako že začetniki mo-goce privaditi uho na pravilno izgovarja-vjo. Interesenti se opozarjajo osobito na to, da bo otvorjen tečaj za trgovsko-ko-mercialno angleščino, kar bo posebno pri-merno za one, ki so v trgovskih stikih z Anglijo. Vse informacije daje tajnik uč-nega odseka v torkih in četrtkih ob 5. do 7. v društvenem lokalu v Tavčarjevi ul. 12.

OFICIRSKA LOVSKE, TERFHSKE
ČIZME, GOZDERICE IN ŠPORTNA OBUVE
~ PO MERI ~
ČIZMARSKA ZADRUGA z. o. z.
ŽIRI — (NAD ŠKOFJO LOKO)
ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

u— Akademski pevski zbor za zimsko pomoč. Kakor že objavljeno, bo imel Aka-demski pevski zbor 11. marca v veliki dvo-rani hotela Union spet velik koncert, ko bo izvajal skladbe skladateljev, ki so de-lovali po čitalniški dobi do »Novih akor-dov«, Volarića, Kocijančiča, Lebana, Ger-biča, Pirnata, Michla, Sachsa in Svetka. Kdo bi mogel bolj olepšati in razvedriti sta re dni onemoglih ženic in starčev v mest-nem zavetišču v Japljevi ulici in kdo bi jim mogel dati lepše velikonočno darilo kakor Akademski pevski zbor, ki v mest-nem zavetišču za onemoglo ponovi ves svoj veliki koncert. Akademski pevski zbor je to najplemenitejše darilo mestnim revežem ponudil akcijskemu odboru za zimsko po-moč. Ker akademski pevci ne morejo pri-spevati materialnih dobrin, so sklenili pri-rediti v mestnem zavetišču za onemogle koncert slovenske pesni, posvečen si-rovakom, ki sicer nimajo prilike obiskovati podobnih kulturnih prireditvev. Po tem zgledu naših akademskih pevcev bodo go-tovo denarni prispevki iz gospodarskih krogov še večji in bolj pogosti, a našim delavcem na kulturnem polju je Akade-mski pevski zbor s svojo velikodušno inia-tivo pokazal pot za podobne prireditve v prid zimski pomoči.

Krasne eksemplare SREBRNIH LISIC

In vse druge posebnosti kožuvin — dobite najceneje pri KRZNARSTVU JOŽE DOLENC, Sv. Petra cesta 19.

u— Ker je odredila oblast izpraznitve podstrešij in ima marsikdo tam spravljeno staro pohištvo, slike, les, dele oprave in drugo, se obrača uprava Narodnega gledališča v Ljubljani na lastnike takih predmetov s prošnjo, naj jih ponudijo gle-dališču ter z dopisnico ali telefonično ob-vestijo upravo, kaj, kje in pri kom si jih njen zastopnik lahko ogleda.

u— Rezervne ofirije člane pododbor-a opozarjamo, da zbiramo naročnike za kov-čage in torbice nepreklono samo do 1. marca 1940. Kdor hoče izkoristiti ugoden nakup obveznih dveh predmetov, naj se nemudno javi v sredo ali petek med urad-nimi urami v društveni pisarni. Pododbor Ljubljana.

u— Po povratku s svoje turneje po Nem-čiji, bo koncertiral prof. Ivan Noč na po-nedeljovem koncertu Orkestralnega dru-štva Glasbene Matice kot solist v II. klavirskem koncertu Sergeja Rahmaninova. Orkestralno društvo Glasbene Matice pro-slavi svojo 20 letnico enako, kakor je sla-vilo svojo 10 letnico s sodelovanjem piani-sta Ivana Noča, ki velja danes tako pri

nas kakor v zunanjem glasbenem svetu kot eden najvidnejših predstavnikov mlaj-še generacije klavirskih virtuozov. Njego-vi koncerti v Jugoslaviji (Ljubljana, Beo-grad), kakor tudi v inozemstvu (Italija, Nemčija, Bolgarija) so prinesli pianistu izredno mnogo uspeha in ga uvrstili med prve obvladovalce klavirske tehnike. Kon-cert Rahmaninova nudi dovolj prilike, da se v njem izkaže tako tenkočuten inter-pret kakor virtuoz velikega kova, zato opozarjamo na ponedeljkov koncert Or-kestralnega društva, ki so zanj na razpo-lago vstopnice v knjižarni Glasbene Ma-tice na Kongresnem trgu. (—)

LEPO DARILO

za dijaka ali vojaka:

smo izpopolnili z 1 šivalnim priborom z ogledalom in poleg dobite še:

- 1 kom toletnega mila;
- 1 aparat za britje,
- 1 čopič za britje,
- 10 britvic,
- 1 milo za britje,
- 1 zobno ščetko,
- 1 zobno pasto,
- 1 steklenico kolonske vode,

vse to za Din 30.— ako želite, da Vam pošljemo po pošti, vplačajte gornji znesek plus din 4.— za priporočnino na ček. rač. 13285 ali v znakah na naslov:

Foto Tourist — Ljorže Šmuc, LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 8

u— Krajevna organizacija Jugosloven-ske nacionalne stranke v Mostah bo ime-la svoj redni letni občni zbor v nedeljo, 3. marca, ob pol 10. dopoldne v gostilni g. Roka Lasana, Pokopališka ulica (po-leg kmečine tovarne). Vjudno vabimo vse somišljenike, da se občnega zbora za-nesljivo in polnoštevilno udeležijo, ker bo-do na njem podana najnovejša politična poročila.

VALČKOV VEČER

SOKOLA I TABOR

2. MARCA 1940 OB 20. URI

Veliki orkester in harmonikarji.

u— APZ, ki bo imel svoj koncert 11. marca ob 20. v Unionu, je njegovo načrtno delo privedlo v tisto stvariteljsko dobo, ki ji je utisnilo svoj pečat čitalniško življen-je. V tem vzdušju so delovali predvsem Volarič, Kocijančič, Avgust Leban. V dru-gem delu sporeda so zastopali avtorji, ki že kažejo stremiljenje po novi izraznosti; razvoj se je stopnjeval tja do praga »No-vih akordov«, s katerimi se pričnjava nova doba pod mentorstvom dr. Gojmiria Kre-ka. Koncert bo zanimiv. — Vstopnice do-bite na univerzi v vratarjevi loži vsak dan ob 8.—13. ter 16.—19. ure. Cena od 40 do 10, stojišče 7 in 5 din. (—)

DAME IN GOSPODJE!

Predno si daste za pomlad urediti vašo frizuro — posetite novo otvorenji frizerski salon za dame in gospode

»FRANK« v Kresiji.

Trajna ondulacija — barvanje las. Zmerne cene — dobro delo.

u— Izredno zanimiv koncert, poln naj-lepšega umetniškega užitka nam bodo nu-dili člani Ljubljanskega kvarteta (Pfeifer, Stanic, Sušteršič, Müller) na svojem kon-certu v petek 1. marca ob 20. uri. Z njim lastno dovršenostjo bodo izvajali ta večer tri godalne kvartete in sicer: Mozartov, Zikov in Debussyjev kvartet. Koncert bo v veliki Filharmonični dvorani. Prodaja vstopnic je v knjižarni Glasbene Matic-e. (—)

MARTIN KOJC

avtor »Učbenika življenja« in drugih živ-ljenjskih knjig — sprejema dnevno ob 3. do 6. ure popoldne v hotelu Metropoli, Ljubljana. — PRAKTIČNI ŽIVLJENJSKI POUK — vsestranski preporod in podvig, posveti v vseh kočljivih življenjskih položajih.

u— JNAD Jugoslavija. Drevi ob 20. uri bo v posvetovalnici žalna seja za pokoj-nim g. Ivanom Vrandićem, predsednikom akademskega starešinskega društva »Ja-drana«. Članstvo vabimo, da se seje pol-noštevilno udeležijo. Odbor.

Kavarna »CENTRAL«

Danes v sredo, četrtek in petek odprta vsa noč. — Prvovrstna damska kapela.

u— Ljudska univerza v Ljubljani. Ker je g. dr. Marij Rebek službeno zadržan, izostane njegovo za danes napovedano pre-davanje in se bo vršilo meseca marca. Na Ljudski univerzi danes ne bo predavanja.

u— Ljubljanski Sekol priredi drevi ob 20. uri v Narodnem domu za svoje članstvo in naraščati obeh spolov predavanje z bar-vastimi diapozitivi o zletu v Sofiji in potovanju okoli balkanskega polotoka. Vablje-ni tudi vsi prijatelji društva.

u— Premiera zabavne veselice s petjem in godbo »Pekovska« bo v šentjakobskem gledališču v soboto 2. marca ob 20.15. Prihodnji teden pa se bo uprizorila spet izvrstna Nušičeva veselica »Uje«. Ker sta bili tudi zadnji predstavi popolnoma razprodani in spet mnogo ljudi ni došlo vstopnic, se je uprava odločila še za dve predstavi te zabavne igre.

u— Pri šoljarski in vrtinarski podružnici v Ljubljani-mesto bo danes ob 19. v kemski dvorani (reali.) predaval g. univerzitetni asistent Tomaž Gabrijel o »Spremenljivih in dednih lastnostih rastlin ter njihovemu pomenu pri gojenju in izbiranju kulturnih rastlin«. Člani in gostje vabljeno. Vstop prost.

u— Glasbena šola »Sloga«. Danes 28. februarja ob 18. uri bo v glasbeni dvorani glasbene šole »Sloga« interni nastop gojencev 1. in 2. razreda. Nastopijo gojenci solo petja in raznih glasbil. (—)

u— Občni zbor društva »Zaščitni sester bo 10. marca ob 9. uri v šoli za zaščitne sestre.

u— Za CMD. Družina g. Metoda Pater-nosta je darovala v počastitev spomina g. dr. Emila Stareta 150 din za CMD.

u— Namesto venca na krsto pokojnega podpredsednika kasacijskega sodišča Ivana Vrančiča je g. Vladimir Vrančič daroval za dijaški podporni sklad starejšina akademika društva »Jadrana« 100 din. Darovalcu iskrena hvala.

u— Za mestne reveže je nakazala trdka J. Olup na Starem trgu 500 din, neimenovani dobrotnik tudi 500 din in neimenovana gospa iz Ljubljane 100 din. Knezovi iz Igrske ulice 4. so v počastitev spomina pok. g. Alojzija Pollaka podarili 100 din; direktor g. dr. Valentin Korun s soprogo je podaril 100 din namesto cvetja na grob g. dr. Emila Stareta, v Gremilj apela-cijskega sodišča v Ljubljani pa je v počasti-tev spomina pok. podpredsednika kasacijskega sodišča in bivšega predsednika ljubljanskega apelacijskega sodišča g. Ivana Vrančiča zbral 810 din. Mestna vrtinaria je v znamenje tih odkupnin od razkošja pri pogrebnih položajih na krsto pr. p. s. venca Mestno poglavarstvo iz-rekla dobrotnikom mestnih revežev naj-toplejšo zahvalo.

Iz Celja

u— Gostovanje ljubljanskega gledališča »Mladice« v Celju. Gledališče »Mladice« iz Ljubljane bo v soboto uprizorilo ob 20.15 v celjskem gledališču Reinaldijevo učinkovito komedijo v 4 dejanjih »Mala ženka brez logike«. Predstava je izven abonma-j. Vstopnice so v prodaji v Slovnški knjigarni.

u— Simfonični koncert v gledališču. Združeni orkester Glasbene Matice v Celju in godbe 39. pp. priredi v torek 12. marca ob 20. v celjskem gledališču svoj I. simfonični koncert, na katerem bodo izvajana izbrana simfonična dela. Opozar-jamo na to prireditve, za katero vlada v Celju že sedaj zelo veliko zanimanje. Po-drobnosti bomo še objavili.

u— Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolico bo v torek 5. marca od 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev v Razlagovi ulici.

u— Ribičje opozorjamo, da dvignje ribolovnice za leto 1940. pri mestnem po-glavarstvu odnosno sresnem načelnstvu.

u— Dijaški kuhinji v Celju so darovali namesto venca na grob vladnega svetnika g. Emiljana Lileka pokojnjemu bivši učen-cu; odvetnik dr. Ervin Mejak v Gornjem gradu 100 din, odvetnika dr. Ivan Belle in dr. Jože Juhart v Celju pa 200 din.

u— Sprememba posesti. Vilo inž. Iva Kruca v Zavodni pri Celju je kupil notar dr. Ivan Stojan v Celju.

u— Napad v gostilni. V neki gostilni na Ložnici pri Celju je v ponedeljek jutraj neznanec napadel 21letnega sina posestni-ce Maksa Saleja iz Drešnje vasi pri Pe-trovcu in ga z nožem močno poškodoval po glavi. Saleja so oddali v celjsko bolniš-nico.

Glavna kolektura drž. razr. loterije

»VRELEC SREČE«

ALOJZIJ PLANINSEK,

LJUBLJANA, BEETHOVNOVA 14.

javlja izid žrebanja z dne 27. februarja, V razreda, 39. kola:

DIN 100.000.— št. 59412
DIN 80.000.— št. 32404
DIN 60.000.— št. 25745
DIN 24.000.— št. 37124
DIN 16.000.— št. 91000
DIN 12.000.— št. 13513 52010 75281

PO DIN 10.000.—
13763 20130 31813 34795 44442 54223 75149
PO DIN 8.000.—

186 201 545 29407 33170 42776 48860
50539 51763 51764 54730 62043 62730 66589
69156 70723 75545 82141 93982
PO DIN 6.000.—

7819 10876 12589 25216 29733 47428 52696
55616 56022 58290 77556 78437 79737 96348
PO DIN 5.000.—

7322 9259 13776 15298 15398 22748 39183
79124 80777 89113 91736 92078 92901
PO DIN 4.000.—

4631 5012 13763 14367 18567 22112 27441
30127 32778 33530 35205 35723 42027 61243
62559 63181 65084 68173 70671 72007 74528
80541 80634 91800

Nadatek je bilo žrebanjih še veliko šte-tilo dobitkov po din 1.000.—

Ker so bili dobitki javnem telefonično. eventualna pomota ni izključena.

Prihodnje žrebanje bo v sredo 28. t. m. Vsi oni, ki so zadeli v kolekturi »Vrelec sreče«, lahko denar takoj dvignejo.

u— Prometna nešča. Na cesti v Debru pri Laškem je v ponedeljek osební avtomobil povozil 35letnega dinarja Avgusta Beuca iz Debra in mu zlomil levo nogo pod kolenom. Beuca so prepeljali v celjsko bolnišnico.

u— Obleda se ji je vnela. Ko je 49letna žena vojnega invalida Ana Reberskova iz Osredka pri Vranskem stala v ponedeljek pri zakurjenem štedilniku, se ji je vnela obleda. Reberskova je dobila hude opekline na glavi in rokah. Zdravi se v celjski bolnišnici.

u— Umri je večeraj na Ložnici 18 pri Celju 58letni upokojeni železničar Ivan Mirnik. Pogreb bo v četrtek ob 15. na okoliškem pokopališču. V celjski bolnišnici je umrla v nedeljo 68letna delavčeva žena Franciska Lancičeva iz Zagrada pri Celju. Pokojnina blag spomin, svojcem naše so-žalje!

u— Občni zbor Kola jugoslovanskih sester v Celju bo 14. marca ob 20. v mali dvorani Narodnega doma. V primeru ne-zadostne udeležbe bo zbor pol ure kasneje pri vsakem številu. (—)

u— Isčem garažo za štirisedežni avto »Opel«, katerega bom zadel v nedeljo 3. marca ob 3. uri popoldne v Narodnem do-mu pri efektivni loteriji poštah nameščen-cev v Celju. (—)

Iz Maribora

u— Spominski večer mariborskih rotar-cev. Kakor znano se je pričel pred 35 leti pokret rotarcev, ki imajo tudi v Mari-boru svojo močno postojanko. saj je ma-riborski klub rotarcev, ki je bil ustanovljen pred 10 leti, glede števila članstva med 34 jugoslov. klubov na četrtem mestu. Ob polnoštevni udeležbi rotarcev in po-vabljenih gostov je bil v kazinski dvorani prišrčno uspel večer v proslavo 35letnice rotarskega pokreta. Ob tej priliki so spre-jeli o programu in ciljih rotarskega pokreta klubov predsednik inž. Stojmer ter bivša predsednika ravnatelji Zupanc in mestni svetnik g. H. Sabotv. Večer je po-tekla v najlepšem razpoloženju.

u— Bencinske karte. Predstojništvo me-estne policije v Mariboru poziva ose last-nike motornih vozil, ki so svoji čas zapro-sili za bencinske karte, da jih dvignejo do 1. marca 1940 dnevno od 16 do 18 ure v sobi št. 4. Prometno knjižico je treba pri-nesti s seboj. Bencinske karte dobijo le oni, ki so že prijavili svoja vozila za 1940. Rok poteče 29. t. m. Cena za mot. cikl. 20 din. za avtomobile od 20 do 40 din.

u— Mariborsko vreme. Včerajšnja jut-rnja minimalna temperatura je bila —9,7. C. Višina snega v ravnini je še samo 30 cm. Za mariborski okoliš napoveduje tezenska postaja po večini oblačno in tiho vreme.

u— Skoraj pol milijona din za preure-ditev gradu. Tudi v novem mestnem pro-računu je postavka za preurejanje dela v gradu. Postavka izkazuje 450.000 din.

u— Razburljiv prizor v šoli. Med oči-morom je v šoli v Račah navahil 11letni B. V. z nožem na svojo sodočla 11letnega Rudolfa Damjana in mu ga zasedil v hr-bet. Ranjenega učenca so pripeljali v bol-nišnico.

u— Smrt v gostilni. V neki gostilni na Vodnikovem trgu se je nedavno zrušil na tla 69letni upokojeni poštni zvaniknik Fr. Bezovnik Bil je pri priči mrtev. Z-dela ga je kap. Zalujočim svojim iskreno so-čutje.

Iz Kranja

u— Koncert pevkega zbora »Ljubljanskega Zvona«. 21. t. m. je pevski zbor »Ljubljanski Zvon« priredil v Kranju koncert Prelovčevih skladb. Spored je obse-gal: mešane, moške, ženske zore in sa-mospeve. Koncert je otvoril mešani zbor, ki je dovršeno zapel šest pesmi, med ka-terimi je posebno lepo zvenela »Ave Ma-ria«, ki kateri je mnogo prispevala solist-ka gđc. Draga Stainerjeva. V drugem de-lu nam je zapel baritonist g. Tone Pe-trovič samospeve: »Ti si urce zamudi-la«, »So že rožice v hartelu zavoale« in »Spomlad prav lušno je«. Za njegov sim-patični glas in dobro interpretacijo je občinstvo obilno nagradilo. Pri klavirju ga je dovršeno spremljal g. Rado Simo-niti. V tretjem delu smo slišali ženska zbora: »Tako mi je dragi« in »Očka moj je delavec«. V zadnjem delu koncerta je zapel moški zbor šest pesmi: »Jaz bi rad re-dih rože«, »Sedem si rož porezala mi«, »Nagejini rdeči«, »Nad mojim grobo-m«, »Hišca pri cest stoji« in »Dobrodo-b«. V moškem zboru se se zlasti odlikovali dru-gi basji. Glede izvedbe celotnega sporeda naj omenim tole: Zbor ima nekatere na-ravnost odlične poteze. Krepak ton bo lahko s časom dal možnost, da bo svoj izraz še bolj razprezal v vse izmenjije (od pp — ff). V celoti kaže zelo zlitost vseh glasov in spretno sledi dirigentu. Ko govorim o zboru, ne smem pozabiti nje-gove duše dirigenta g. Doreta Matula, ki je temperamenten, poln volje do dela. S svojo delavnostjo in svojim znanjem nam bo prav gotovo nudil še marsikaj lep-več. »Ljubljanski Zvon« je s tem kon-certom dostojno počastil njegov spomin. Polna dvorana in aplavzi občinstva prič-a-jo, da nam je bil koncert »Ljubljanskega Zvona« zaželen. —ar.

Iz Ptuj

u— Gasilska župa je priredila v nedeljo dopoldne v Mladici poučni tečaj o napadih iz zraka in obrambi civilnega prebival-stva proti njim. Na katerem je strokovnja-ka predaval prof. Modar iz Maribora. Pre-davanja se je udeležilo mnogo občinstva, zlasti pa je bilo dobro zastopano po-ležlje. Vsi so z velikim zanimanjem sle-dili predavatelju.

u— Zvočni kino bo predvajal v sredo in četrtek ob 20. uri film »Ulti-matum«, ki prikazuje himno borbe ju-naštva in požrtvovalnosti predvojnega Srbije. Kot dodatek filmski žurnal.

u— Občni zbor Srekega odbora Rde-čega križa. Na redni letni skupščini Sre-kega odbora Rdečega križa, ki se je vršil v nedeljo so bili poleg starega odbora iz-voljeni še sledeči v uravnavi odbor: dr. Fran Farčnik, sreski načelnik, prof. Nada Malerčičeva, učiteljica Henrika Voršičeva in komandant mesta inž. major Lazo Zlat-kovič. V tednu Rdečega križa je bila uspešno izvedena promagandna akcija in je v društvo pristopilo večje število me-šanov. Akcija se bo nadaljevala in vabi-mo vse prijatelje Rdečega križa, da vsto-pijo v človekoljubno organizacijo.

Gospodarstvo

Lanski izvoz topilniških produktov

Po količini je padel za blizu 17, a po vrednosti je napre-doval za skoro 9 odstotkov

Kakor nam kažejo podatki, je v pre-tteklem letu izvoz topilniških produktov nazadoval po količini, medtem ko je po vrednosti zaradi podražitev nekaterih to-pilniških produktov narasel. Izvozili smo skupno 42.314 ton v vrednosti 533,8 mi-lijona din nasproti 50.738 tonam v vred-nosti 495,3 milijona din v letu 1938. To predstavlja nazadovanje po količini za 8444 ton (16,64%) in povečanje po vred-nosti za 43,3 milijona din (8,77%).

Povečal se je izvoz svinca, aluminija in ferokroma, a zmanjšal izvoz feromanga-na, ferosilicija in cinka. Izvoz bakra se je sicer zmanjšal po količini, a po vred-nosti se je povečal.

Izvoz bakra je dosegel 27.500 ton v vrednosti 440,6 milijona din, kar pomeni zmanjšanje po količini za 8223 ton (23,14%) a dvig po vrednosti za 34,6 milijona din (8,51%). Svinec zavzema po vrednosti drugo mesto med topilniškimi produkti. Izvozili smo iz naše države 6981 ton svin-ca v vrednosti 36,3 milijona din, kar po-meni dvig za 1342 ton (23,79%) po koli-čini in za 9,5 milijona din (35,55%) po vrednosti. Vzrok povečanja je izvoz v An-glijo in češko-moravski protektorat, ka-mor v letu 1938, sploh nismo izvažali tega produkta. Izvoz aluminija se je nade-lje ugodno razvijal pod vplivom močnega povpraševanja v tujini. Izvozili smo ga 1642 ton v vrednosti 27 milijonov din na-sproti 1210 tonam v vrednosti 20,8 mi-lijona din v letu 1938. Povečanje znaša 432 ton (35,71%) po količini in 6,2 milijona din (29,78%) po vrednosti. Občutljiv pa-dec je zabeležil izvoz cinka. Zmanjšal se je namreč za 66,93% po količini, odnosno za 58,45% po vrednosti; znašal je skup-no 534 ton v vrednosti 2,2 milijona din. Zmanjšanje gre na račun izgube nemške-ga tržišča, ki se zdaj v glavnem oskrbu-je s cinkom iz Poljske. Značilno pa je, da smo lani manjše količine cinka prodali celo v Južnoafriško unijo.

Izmed ferolegur pokazuje povečanje sa-mo izvoz ferokroma, ki je znašal 1618 ton v vrednosti 18,9 milijona din. Poveča-nje znaša 89 ton (5,83%) po količini in 1,8 milijona din (10,59%) po vrednosti. Izvoz ferosilicija se je občutno zmanjšal.

Ljubljanski trg

Toplejšje vreme je privabilo v soboto na trg večje število prodajalcev in kupcev. V petek je bil skromen ribji trg. Zobji kraki so bili še zmrzli po 1 do 1,50 din. Seve-da ni bilo kupcev. Zobji kraki so Ljubljan-čanom priljubljena postna jed. Ko bo son-ce otadilo mlake, bo te dobroto dovolj na trgu. Izmed morskih rib so bile sarde-lice po 16, grlice po 20 din vse ostale pa dražje. Domače sladkovodne ribe so našle še največ odjemalcev. Gospodinj se so spoz-nale, da so cenene belice, večje po 6 din kos, in kleni prav dobre ribe, ako se pravilno pripravijo. Na vročem olju z li-monovim sokom pokapane se prepečejo tu-di brezštevile drobne koščice, da jih ne čutimo. Tudi mrzle v marinadi so okusne; kis zmehča še ostale koščice. Domačemu ribjemu trgu moramo posvetiti večjo pa-žnjo. Tujih prekaženih, mariniranih in po-sušanih rib, zlasti običajne polenovke ni. Kar jih je prišlo, so se znatno po-dražile. Hvaležne bomo prodajalcem, ako bodo nudili gospodinjam v večjih množi-nah žive ribe. Z vse drugačnim veseljem gospodinja pripravljajo ribo, ki je bila pred njenimi očmi ubita. Za prodajalca je taka prodaja zvezana s stroški in neprivikami. Žive ribe pripeljejo v za to pripravljenih sodih, brentah ali skafih z vodo vred. Ka-ko vse lepši je ribji trg v Beogradu, kjer je mesto postavilo veliko steklene bazene s tekočo vodo. Savske in dunavske ribe plavajo v njih in si vsakdo izbere po svoji volji in svoji mošnji primerno velikost in kvaliteto. Na trg prihaja dnevno na sto-tine rib, ki se prodajajo samo žive. Pri nas je ribji trg tako primitiven, da bolj ne more biti. Kar zanj store, store samo prodajalci. Vendar pa bi bila možnost razmahla ribje trgovine z lepo urejenim ribjim trgov-om. V pretekli svetovni vojni se je pričelo pri nas tudi prekaževanje rib, ki je pa pozneje spet zamrlo. So še druge možnosti konserviranja rib.

Na zelenjadnem trgu vladajo merice za merjenje drobne zelenjave, večja zelenja-va pa se prodaja po kosih. Vendar smo spoznale gospodinj, da najbolje kupimo zelenjavo na težo. Dve merici radiča sta-neta štiri diranje, kar bi bilo po težo 10 do 15 kg, torej kg po 30 do 40 din. V trgo-vini dobimo četrtil kilograma radiča za 6 din, torej kg za 24 Din. Ista je s špinaci in drugo zelenjavo. Merice seveda niso vse enake. Najbolj vidna je razlika pri naku-pu česna. Ako ga kupujemo po glavah, nas stane tudi 18 din, a na težo kupljen stane 8 din kg. Veliko glavo ohrovtja lahko dobimo za 3 din; druga prodajalka cenl svoje blago dražje. Za gospodinj je bolj gospodarski nakup zelenjave po teži. Trž-no nadzorstvo bi mnogo pripomoglo k modernizaciji trga, če bi uvedlo vso pro-dajo zelenjave in sadja na težo in odpra-vilo litre in merice. Gospodinj naj se še same prepričajo, ko nakupujejo, katera pot je boljša. Zelo drag je hren, ki se pro-daja korenina od 2 din dalje. Jajca se iz dneva v dan cenijo. V soboto jih je bilo dovolj na razpolago po 8 do 9 kosov za 10 din. Meso in slanina sta stalno na vi-soki ceni.

Gospodarske vesti

u— Trgovinska posvetovalnja z Nemčijo odločena. Kakor poročajo iz Beograda, se-stanek jugoslovensko-nemškega stalnega gospodarskega odbora ne bo 5. marca. Posvetovalnja so odložena na nemško željo. Ali se bo odbor sestel v marcu ali še-le v aprilu, še ni določeno. Glavna točka dnevnega reda naj bi bilo vprašanje vklju-čitve češkoslovanskega protektorata v ca-rinski sistem Nemčije, odnosno podaljša-nja obstoječe pogodbe med Jugoslavijo in protektoratom. Z dobro poučene strani se zatrjuje, da se bosta trgovinska pogodba in hkratu pogodba o plačilnem prometu s protektoratom skoro gotovo podaljšala, in sicer do 30. junja letos.

u— Naša stalna trgovinska delegacija v Londonu. Minister za trgovino in in-dustrijo dr. Andrej se po podpisal odlok o stal-ni trgovinski delegaciji v Londonu. Po-

stavljen je za delegata dr. Jurak, dozdajš-ni delegat zavoda za pospeševanje trgo-vine s tujino v Pragi. Dr. Jurak bo v ne-kaj dneh odpotoval v London.

u— Naš predlog Italiji za ukinitje klir-inga. Listi so o tem že pisali, da se pre-učuje vprašanje ukinitja kliranga v bla-govnem plačevanju z Italijo in prehoda na plačevanje blaga s svobodnimi de-vizami. Ta predlog je bil preko trgovinske-ga atašea italijanskega poslanstva v Beogradu nedavno izročen Italiji. Ita-lijanski strokovnjaki ga zdaj preučujejo in je verjetno, da se bo obravnaval na pri-hodnem sestanku jugoslovensko-italijan-skega stalnega gospodarskega odbora. Ta sestanek se bo kmalu vršil. Kakor pa se zatrjuje, še ni tako kmalu pričakovati prehoda na plačevanje blaga s svobodni-mi devizami, pač pa bo skoro gotovo prišlo do revizije obstoječega kliranskega spozazuma, odnosno do odprave vseh ti-stih težkoč v trgovini, ki so se pojavile v zvezi s plačilnim prometom v zadnjih mescih.

u— Sestanek zastopnikov gospodar-skih zbornic in ministrstva za finance. Nedavno so počeli listi, da bo 28. t. m. posvet zastopnikov gospodarskih zbornic in strokovnjakov ministrstva za finance o vprašanju novega davčnega zakona. »Ju-goslovenski kurir« je o tej zadevi dobil z odločujočega mesta tole sporočilo: Go-spodarske zbornice so izdelale svoj kon-čen predlog na osnovi spomenice, izdela-ne na posvetu gospodarskih zbornic v Ljubljani 17. januarja. Ta predlog vsebu-je minimalne zahteve našega gospodar-stva glede sprememb novega davčnega zakona in je bil izročen ministrstvu za finance šele v soboto 24. t. m. Pomočnik finančnega ministra dr. Filipčević je dal predlog takoj v delo davčnim strokovnja-kom. Kdaj bodo ti preučili predlog, še ni znano. Zato se torej tudi ne more vedeti, kdaj ga mogoč gori omenjeni sestanek. Datum sestanka bo oločen v sporazumu s Trgovinsko zbornico v Beogradu.

u— Železniške tarife se ne bodo povišale. Trgovinska zbornica v Zagrebu je ob-javila: »Neki zagrebaški dnevnik« so pri-občili pred dnevi vest, da se nam obeta povišanje železniških tarif. Medtem smo izvedeli, da je komercialni oddelek ge-ne-ralne direkcije državnih železnic v Beo-gradu izjavil, da o nameravanem poviša-nju železniških tarif ne ve ničesar.

u— Grdja potrebuje kovine. Iz Aten po-ročajo, da je grški minister za gospodar-stvo odobril dolgo vrsto dovoljenj za uvoz. Med drugim je dovoljen uvoz sivega že-leza, valjanega železa in pločevine za vred-nost 65 milijonov drahem. Dalje je odobren uvoz 450 ton cinka in drugega blaga za vrednost 30 milijonov drahem. To blago naj bi se nabavilo v Zedinjenih državah.

u— Fidelevalci pese pri dr. Mačku. AA. Delegacija pridelovalcev sladkorne pese je obiskala podpredsednika vlade dr. Mačka v zvezi z resolucijo kongresa v Novem Sa-du. Predsednik Združene zveze dr. Martić je razložil stanje pridelovalcev sladkorne pese in poudaril, da je bilo storjeno že mnogo poskusov, da bi prišlo do sodelova-nja med 40.000 pridelovalci sladkorne pe-se in osmimi sladkornimi tvornicami, to-da vsi ti poskusi so doslej ostali brez uspe-ha. Kot razlog navajajo, da so bili mnogi predstavniki vlade in ministri člani uprav sladkornih tvornic in so bolj ščitili koristi tvornic kakor pa koristi pridelovalcev. V resoluciji, ki je bila izročena dr. Mačku, zahtevajo pridelovalci, da se poviša cena sladkorni pesi, ker bi bila saditev po ce-nah, ki jih je nedavno odredila vlada, ne-rentabilna. Podpredsednik vlade dr. Maček je izjavil, da se ne more spuščati v kalku-lacijo cen sladkorne pese, ker ni strokov-njak, vendar pa smatra za upravičeno, da pridelovalci ne smejo biti čisto izključeni s tržišča, kakor je bilo to doslej. Prav ta-ko pa da tudi ne smejo biti popolni gos-podarji tržišča. »Mi smo proti vsem trutom, pa tudi proti takim trustom«, je rekel dr.

Artin

Zapeka, lenivost črevesja so vzrok mno-goterim boleznim. 1—2 ARTIN-dražje dr. Wandera, vzete zvečer, omogočajo drugo jutro lahko izpraznjenje. — 2 kom din 1,50; 12 kom din 8.—; 60 kom din 27.—
Reg. S. br. 7724/34

Maček, »kajti sladkor uživa vse ljudstvo in se je zato treba ozirati tudi na rabnike«.

u— Lombardiranje prestopovalskih obvez-nic. Po sporočilu kmetijskega ministrstva je zdaj vprašanje lombardiranja prestopo-vojskih obveznic končno rešeno na ta na-čin, da bosta Državna hipotekarna banka in Poštna hranilnica lombardirali te obvez-nice s 40% in da bosta vsakemu prestopo-voju preko njegove zveze dajali posojila na podlagi imenovanih obveznic. Ker no-sijo prestopovalske obveznice rento 30%, se bo ta renta uporabila brez kakih drugih obveznosti za prestopovalca za glavnico in obresti posojila. Tisti prestopovalci, ki bi se radi poslužili teh posojil, naj se takoj prijavijo po svojih organizacijah svoji zvezi.

PFAFF

ŠIVALNI STROJI

IGN. VOK. TAVČARJEVA 7

Borze

27. februarja

Na naših borzah notirajo nemški klirinški čeki neizpremenjeno 14.70 — 14.90. Bolgarski klirinški čeki so se v Beogradu iskali po 94.

Na zagrebaškem efektivnem tržišču se je iskala Vojna škoda po 427, a blaga ni bilo (v Beogradu se je zaključila po 430, ena-ko kakor včeraj). Zaključki so bili na za-grebaškem efektivnem tržišču v 7% stabiliz. po 97, v 6% begluških po 77,50 in v Tr-bovskih po 245.

Devize

Ljubljana. Oficielni tečaji: London 174.77 — 177.97, Pariz 98.80 — 101.10, New York 4425 — 4485, Curih 995 — 1005, Amster-dam 2353.25 — 2391.25, Bruselj 747.75 — 759.75. Tečaji na svobodnem trgu: Lon-don 215.90 — 219.19, Pariz 122.10 — 124.40, New York 5480 — 5520, Curih 1228.18 — 1238.18, Amsterdam 2906.41 — 2944.41, Bruselj 923.50 — 935.50.

Curih. Beograd 10, Pariz 9.9850, London 17.6175, New York 446, Bruselj 75.35, Milan 22.52, Amsterdam 237.20, Berlin 178.80, Stockholm 106.20, Oslo 101.35, Kö-benhavn 86.1250, Sofija 5.50, Budimpešta 79.50, Atene 3.30, Bukarešta 3.35.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna ško-da 427 den. 4% severne agrarne 50 — 52 4% agrarne 50 — 52, 6% dalm. agrarne 70 — 71, 6% begluške 77 — 78, stabiliz. 97 — 98, 7% invest. 98 den., 7% Selig-man 100 den., 7% Blair 89.50 den., 8% Blair 97.50 den., delnice: PAB 200 den., Narodna banka 7600 den., Gutmann 60 bl., Sečerača Osiček 165 den., Isis 25 den. Trbovlje 243 — 245.

Beograd. Vojna škoda 430 — 431 (430) 6% šumske 69.50 — 70.50, 4% agrarne 53.50 — 54, 6% dalm. agrarne 71.50 — 72 (71), 6% begluške 77 — 77.75 (77), 7% stabiliz. 97.50 den., 7% invest. 98.50 — 99.50, 7% Seligman 100.50 den., 7% Blair 90 den., 8% Blair 98 den., PAB 200 — 212 (200 — 212), Narodna banka 7800 den.

Blagovna tržišča

Zito

+ Chicago, (27. t. m.) Začetni tečaji: pšenica: za maj 102, za julij 100.50, za sept. 100.125; tršica: za maj 56.25, za julij 56.25.

Z Maginotove črte

Francoska utrdba na Maginotovi liniji

Šola za dolgo življenje

Ustanova ameriških človekoljubov — Stoletni učitelji

Društvo ameriških človekoljubov je v Chikagu ustanovilo šolo za dolgo življenje. V tej šoli se lahko vsak uči najboljših metod, da si življenje ohrani čim daljše. Vsi učitelji te šole so stoletniki.

Med učitelji je ženska, ki je postala vdova v svojem tridesetem letu in si nikoli ni privoščila počitka, namreč podnevi. V svojih predavanjih pa poudarja, da za žensko, ki hoče učakati sto let, nikakor ni neobhodno potrebno, da bi postala vdova v svojem tridesetem letu. Eden njenih tovarišev, ki uči v drugi sobi, je ostal nasprotno vse življenje samec in v svojih predavanjih tu-

di poudarja, da se mora za svoje dolgo življenje zahvaliti samo dejstvu, da se ni dal nikoli vpreči v zakonski jarem.

Predavanja obstoje večinoma iz avtobiografij, iz katerih si učenec potem lahko izbere sebi najprimernejši način življenja, ki ga bo povedel v metuzalemska leta. Težava pa je v tem, da si poedini učitelj v svojih naziranjih hudo ugovarjajo, kakor je bilo tudi njih življenje zelo različno. Prvi preklinja alkohol in tobak, drugi je strasten kadilec, najmlajši med učeniimi starci je vegetarijanec, najstarejši pa ti priporoča čim več krvavih biftekov. Kako naj si človek med tem poišče pravo pot?

Vojni poročevalec pred 125imi leti

Priča bitke narodov pri Lipskem

Če danes beremo vojna poročila s front in si ogledujemo slike vojnih dogodkov, vemo, da gre za neposredna doživetja, ki jih znanje s kamero in peresom prav tako ravnamo, kakor vojaki s streljano. V prejšnjih časih pa je bilo drugače. Le v zelo redkih primerih je bilo slikovnemu reporterju mogoče doživljati bitke iz najbližje bližine.

Ena izmed izjem je bil pred več nego 125 leti lipski bakrorezec in risar Geissler, ki je doživel bitko narodov pri tem mestu

in je baš njene zadnje faze ovekovečil z zanimivimi slikami.

Dne 19. oktobra 1813. je bil Geissler priča velikega spopada ob Mesarskem trgu. Francozi so v umiku bežali skozi Richterjev vrt, Prusi in Avstrijci so streljali nanje, Geissler pa je tičal ob nekem podstrešnem oknu. Obdal se je z žimnicami, da bi bil pred krogami kolikor toliko varen.

Zbiral je vtise in delal skice, ki so po njih potem nastale slike zadnjih bojev. Te slike so se ohranile do današnjega dne.

Zakon proti korupciji v Mehiki

Mehiška vlada je izdala odredbo, po kateri bodo morali vsi višji uradniki odslej ob nastopu službe, kakor tudi ob upokojitvi izkazati svoje imetje. Ta izkaz naj bi preprečil prekomerno obogatitev med službeno dobo.

Med uradnike, ki jih zadeva nova uredba, spadajo vsi sodniki, državni pravdniki, šefi avtonomnih zveznih uradov, suvernerji poseidnih mehiških držav, kakor tudi vsi senatorji in poslanci.

Ločitveni proces v Rooseveltovi rodbini

O Jamesu Rooseveltu, sinu ameriškega državnega predsednika, so pred časom poročali, da se bo dal ločiti, čim bo to lahko storil, ne da bi spravil svojega očeta politično v zadrego. Sedaj poročajo, da je vložil tožbo za ločitev in sicer zato, ker ga je žena samovoljno zapustila. Njegova žena pa bo vložila protivno tožbo in ločitev bodo verjetno izrekli v njeni korist.

Tožba mladega Roosevelta navaja, da je njegova žena, biva Betty Cushingova, živela proti njegovi volji ločeno od nje, ko je pred več nego letom dni odšel v Hollywood. Poročila sta se l. 1930. in imata dva otroka v starosti 7 in 4 let.

Angleži pri strojnici

Posnetek z zapadnega bojišča

Če še ne veš, zdaj izveš:

da znašajo človeške izgube sovjetske vojske na Karelski ozini doslej najmanj 80 tisoč mož;

da je bil bivši španski zunanji minister del Vayo, ki se zdaj nahaja v Mehiki od nekega francoskega sodišča obsojen in contumaciam na tri mesece iče zaradi nedovoljenega prestopa francoske državne meje;

da proslavijo v Italiji te dni 200letnico rojstva tiskarja Bodonia, ki je bil svoj čas eden najboljših slovesnih tiskarjev v Italiji; da je izšla Hitlerjeva knjiga »Mein Kampf« v ruskem prevodu;

da kanijo nemške oblasti v češko-moravskem protektoratu pozvati vse češke učitelje v inozemstvu (v Rumuniji, Jugoslaviji, Franciji in Belgiji ter Ameriki) domov, na njih mesto pa bodo odšli režimu vdani Nemci, ki znajo nekaj češčine;

da bodo letovišče bivšega poliskega državnega prezidenta Moščicekega v Beskidih spremenili v sanatorij;

da je v budimpeštanski karmelčanski cerkvi neka 50letna ženska zmzrnila v spovednici;

da je bil prošli terek najbolj mrzli dan zadnjih 135 let na Šved kem Toomom; da je kazal 40 stopinj pod ničlo;

da je imela Anglija letos v januarju poldrug milijon brezposelnih;

da namerava uvesti italijanska vlada enotna oblačila za moške in ženske;

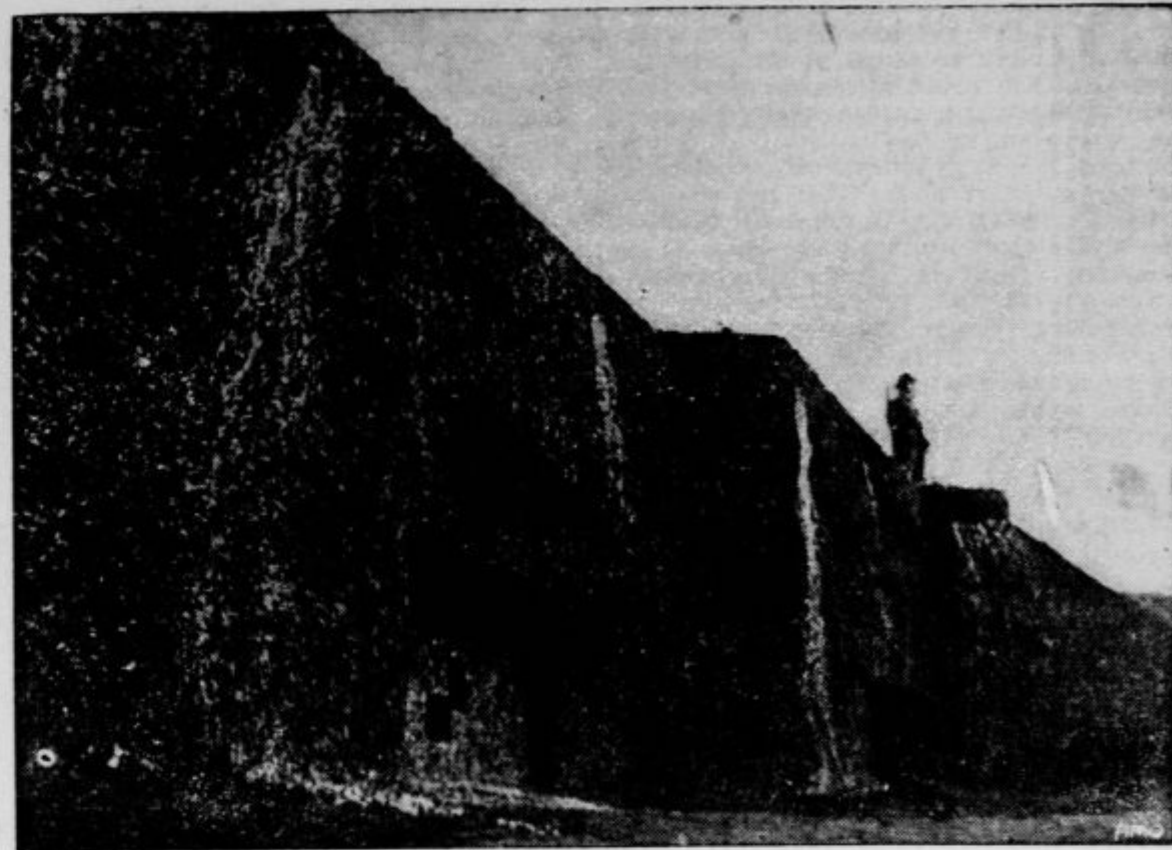
da je general Vuillemin vrhovni poveljnik francoskih letal dosegel starostno mejo za aktivno službo. Ob tej priliki so podaljšali dobo njegovega aktivnega službovanja s posebnim dekretom še za leto dni;

da so začele ameriške tvornice čevljev izdelovati svetiljake, se pite za žensko obnavalo;

da bo imela Rumunija v marcu dva milijona mož pod orožjem;

da je v Wallingtonu, grofija Surrey letalo padlo na neko hišo. Pilot in njegov spremljevalci so se ubili, eksplozija pa je povzročila požar v treh hišah.

Straža na utrdbi

Nemški vojak straži na utrdbi Siegfriedove črte

Rast živcev

Živčna stanica se sunkovito giblje naprej

Ali ima živec razum? To bi skoraj verjeli, če beremo o raziskavah nekega učenjaka, ki je zasledoval rast živca v repu zabjega paglavca.

Raziskovalec je s svojim opazovanjem ugotovil, da se stožčasta živčna stanica med rastjo sunkovito giblje naprej, pri čemer »prede« za seboj tenko nitko. Zdi se, da ima živec nekakšen orientacijski čut, kajti če zadene pri rasti na oviro, si išče okrog nje poti, dokler je ne najde. Niti okrog nje prve stanice spremljajo druge stanice, ki spredejo svoje niti okrog prve stanice.

Na ta način se gradi živec kakor vrh iz mnogih vlaken.

Ko se »vrh« tako sprede, se stvori živčni plašč. Stanice v plašču delujejo prav tako samostojno in so vedno pripravljene, da skupno strukturo popravijo, če se je kakšen del živca okvaril. Dolgo časa so menili, da vodi živce kakšna oblika električne privlačnosti, a kakor kažejo ta opazovanja, je videti, da jim je lastna neka sicer nizka, vendar pa izdelana oblika razumnega nastopanja.

Spor za šaljapinovo zapuščino

Križ z nepremičninami v Franciji, Italiji in Zedinjenih državah

Sloviti pevec šaljapin, ki je umrl v aprilu 1938., je v Evropi in Ameriki zapustil znatno imetje, zavoljo katerega imajo sodišča sedaj še težke preglavice. Med šaljapinovimi nepremičninami sta med drugim neka hiša in neka vila v Parizu, dalje še ena hiša v Bolgariji, zemljišča v Kaliforniji, grad v neki drugi ameriški državi t. d. Posebno vrednost ima za dediče še

pomembna zbirka slik in avtorska pravica za reprodukcijo gramofonskih plošč s šaljapinovim petjem.

Do dediščine so v prvi vrsti upravičeni dva sinova in hči iz šaljapinovega zakona z Italijanko Jolo, dalje druga njegova žena s tremi otroki. A tudi Jola sama, ki živi s svojo hčerjo v Sovjetski uniji, zahteva svoj delež. Šaljapin je pač zapustil oporoko in njene določbe so jasne, težava pa je v tem, da so za razdelitev pristojna sodišča tistih dežel, v katerih se nahajajo poedine lastnine. Za vsako sodišče velja drugo pravo.

Do zdaj se dediči niso mogli zediniti in spor za dediščino se nadaljuje. Edino korist imajo od tega odvetniki, ki zastopajo poedine dediče v Italiji, Franciji in v Zedinjenih državah.

Potresi v Turčiji

Rimski listi priobčujejo pretresljive podrobnosti o novih potresnih sunkih, ki so obiskali Turčijo. Razne vasi, med njimi Soysali, je popolnoma razdejalo. Sunkne so občutili tudi v Ankari, Koniji, Smirni in Adani. Po vestih iz Carigrada, je potres posebno hudo razsajal po provinci Cezareji. Njegovo središče je bilo pri kraju Develiji.

V zemlji je nastalo mnogo razpok in vode so povzročile poplave ter težko škodo na poljih. Utulo je baje tudi nad 10.000 glav goveje živine. Vzrok tega potresa je bil menda ognjenik Erdzize, o katerem so menili, da je že ugasnil, pa se iz njega dvigajo sedaj debeli stebri dima. Po neki vesti iz Ankare je potres uničil 120 človeških življenj.

Kiplingov dom, last britskega naroda

Dom velikega angleškega pisatelja Rudyarda Kiplinga v grofiji Susseški, bo pripadal odslej britskemu narodu. Kiplingova vdova, ki je pred kratkim umrla, mu jo je zapustila obenem s 5000 funti sterlingov za vzdrževanje te hiše.

Vasica Burwash sredi zelenih gričev Južne Anglije, kjer stoji dom, ki izvira še iz časa kralja Jakoba, je še danes nedotaknjena od napredka. Samo radovednim potovalcem in kakšnemu avtomobilistu, ki se tja izgubi, je znana. Po želji Kiplingove vdove se bo Kiplingova delovna soba ohranila takšna, kakršna je bila tedaj, ko je umrl. Dostopna bo, kakor drugi prostori, čistovalcem. V Burwashu so nastala najlepša Kiplingova dela.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ANEKDOTA

Pesnik in dramatik Ferdinand Raimund je zbolel. Zdravnik je prihal vsak dan k njemu, pa mu ni mogel pomagati. Nenadno je zdravnik sam zbolel in je Raimunda obiskal šele 14 dni pozneje ter ga našel še vedno v postelji.

»Se vedno bolan?« ga je vprašal. »Zdva tedna vas nisem zdravil.«

»Da, in navzlic temu nisem ozdravel.«

je odvrnil Raimund porogljivo.

VSAK DAN ENA

»Veste, pri nas doma je bilo sedemnajst otrok, in jaz sem vedno sedel na koncu mize...«

(Vart Heme)

MICHEL ZÉVACO:

Don Juan

ROMAN.

Hladen in trezen kakor po navadi, je upiral pest v bok, dižal glavo pokonci in blodil z očmi v daljavo. V duhu je pregledoval vrtoglavo po svoje sreče. Misli je na to, kako se je še nedavno hotel ubiti zaradi klavnega kockarskega dolga. Misli je na Turquanda, na Beranžerko. Spominjal se je dvoboja s Klotarjem Ponthuskim. In ko mu je vstal pred notranjimi očmi surovi obraz Žana Poterna, se je strahotno nasmehnil in rekel, ne vedoč, da govori na glas:

»Ta Klotar ni ne bo nikoli več pod nogami!...«

»O kom govorite, prijatelj?« ga je z nasmehom vprašal Sancho de Ulloa.

In komaj je tako vprašal, se je zdrzil...

»Za Boga.« je s skrbjo zamrmral, »ali vam ni dobro. Amauri? Kaj se godi z vami?...«

Loraydan je bil zadržal konja, pusteč, da je plala truma plemičev mimo njega.

Bled je bil, ustnice so mu drhte. Z izbuljenimi očmi je v grozi strmel nekam med množico, ki se je gnetla ob robu ceste.

In namestnik ga je slišal, kako je zajecjal:

»On!... Živ!... Tamle! To je on!...«

Videl je Klotarja Ponthuskega!...

Tamle je stal, na odru, v prvi vrsti, živ in več

49

ko živ, ter hladno gledal Loraydana, kakor bi mu govoril:

»Da, jaz sem! Kadar vam bo drago, lahko nadaljujete pomenek, ki sva ga imela za kapelico Arronskega dvorca!...«

Loraydanu se je zdelo, da se njegove sanje o bogastvu, sreči in ljubezni podirajo kakor šotor iz kvart. Hudobna roka usode ga je pehala nazaj v brezno siromaštva, od koder ga je bil vzdignil Turquand.

»Gorje mi!« je zajecjal.

Nato je stresel glavo in hotel kreniti dalje. Namestnik de Ulloa pa je očetovalsko zgrabil njegovega konja za udo, ga izvlekel iz reke plemičev in ga potegnil h kraju ceste, rekoč:

»Ni vam dobro, Amauri!... Kam hočete takšni... Počakajva trenutke!...«

Loraydan se je zdrzil... a prepozno! Namestnik ga je vlekel proti odru, na katerem je stal Klotar de Ponthus!

In tako je Klotar zagledal namestnika de Ulloa! Tako sta se našla Leonorin oče in njen oboževalec!

Ponthus je dona Sancha takoj spoznal. Tisti mah se je tudi Amauri de Loraydan siloma obrnil Ošnil je nasprotnika s pogledom, polnim žarive in izzivanja Klotar tega pogleda ni opazil. Ničesar ni videl razen Leonorinega očeta.

Odkril se je in rekel:

»Če se ne motim, gospod, ste senior Sancho de Ulloa, namestnik seviljski!«

»Da, mladi plemič.« je presenečeno dejal Ulloa.

»In vi?«

»Klotar de Ponthus... Vidim, da vam ime ne pove ničesar. Naj torej še dodam, da sem tisti plemič, ki ste ga dne 30. novembra zvečer v neki samotni hiši ob cesti iz Périgueuxa v Angouleme rešili iz rok dveh razbojnikov...«

»Hej!« je veselo vzkliknil španski gospod. »Zdaj vas spoznam!«

»O, usoda, kako zavrtni so tvoji udarci!« je sam pri sebi zakrklal Loraydan. »Sancho de Ulloa je rešil Ponthusu življenje!«

»Dragi Amauri,« je Ulloa nadaljeval, »evo vam mladega plemiča, ki sem mu po srečnem naključju priskočil v stiski na pomoč. Všeč mi je, tako mi svete Device! In veselilo bi me, če bi tudi vidva sklenila prijateljstvo...«

Klotar se ni gnil.

Loraydan se je zaničljivo nasmehnil.

»Gospod de Ulloa,« je nato rekel Klotar, »bojim se, da med grofom de Loraydanom in menoj ne more biti govora o prijateljstvu. Izvolite ga pogledati!«

»Mar recite, da sva smrtna sovražnika,« je zarčeval Loraydan.

»Saj ni mogoče!« je vzkliknil namestnik. »Dva mlada človeka oba tako zala, častita in hrabra... Kaj pa je med vama?«

»Gospod že ve!« je pijan od gneva škrtnil Loraydan in še zaničljiveje spalil obraz.

»Skoraj nič,« je rekel Klotar: »samo zaušnica!«

»Ki te bo stala vso kri do zadnje kaplje! Saj se še vidava!«

»Kadar vam drago! Da sem vas našel v Arronskem dvorcu, ko sem se vrnil z nosilnicama, bi bila lahko takoj dognala, kdo izmed naju bo puščal drugemu kri. Pa ni bilo ne duha ne sluha o vas, grof de Loraydan!...«

»Na pot!« je zdajci rekel Sancho de Ulloa in namrštil obrvi. »Cas je, da dohitiva spremstvo. Gospod de Ponthus, če vam je ljubo, da me jutri poiščete v Louvru, vas bom z veseljem sprejel. Podvizajva se, Loraydan!...«

Klotar je s gibom roke pridržal namestnika in z drhtečim glasom zamrmral:

»Gospod de Ulloa, ne jutri: ta mah moram govoriti z vami!«

»Ako gre za vaš preprič z mojim prijateljem, grofom de Loraydanom...«

»Ne, gospod, za nobenega izmed naju ne gre!...«

»Za kaj torej? Brž povejte, kajti mudi se mi, da dohitim njegovo veličanstvo.«

»Gospod namestnik,« je rekel Klotar, »pošilja me visokorodna in plemenita gospodična Leonora de Ulloa, ki ima za vas nujno, neodložljivo sporočilo!«

»Moja hči!«

»Vaša hči, gospod!«

Namestnik je prebledel in nehote vzdignil oči proti nebu, kakor bi pričakoval, da vnovič začuje glas, ki ga je bil nedavno presunil ob Bidasoi... Nato je skočil s konja, podal uzdo Loraydanu in kratko velel:

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Prva stran po 50 par za besedo, Dva 3. — davka za vsak oglas in enkratno pri-
stojbino Din 3. — za štiro ali dajanje naslovov plačajo eni, ki iščejo
službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12. — Dupli-
ti in tentive se računajo po Din 2. — za vsako besedo, Din 3. — davka
za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5. — za štiro ali dajanje
naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20. —
Vsi ostali oglasi se računajo po Din 1. — za besedo, Din 3. — davka
za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5. — za štiro ali dajanje
naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17. —

Službo dobi

Slikarskega pomočnika

sprejem, mladega, voja-
šine prostega, res dobrega
slikarskega. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 4019-1

Frizerko

samostojno, sprejem takoj.
Plača dobra. Kojč
Niko, Poljanska c. 1. 4050-1

Krojaškega pomočnika

za prvotno veliko delo,
sprejme Avdič Franc, Ko-
menskega 36, Ljubljana. 4051-1

Šivilje

iskane za možko perilo,
iščem za Novi Sad. Cela
oskrba v hiši. Plača po do-
govoru. Oglasiti se: Vo-
djakova 20/1, Fugina, po-
polne. 4058-1

Frizerko

dobro moč, sprejme takoj
ali do 15. marca Cividini
Stane, frizerski salon Gor-
nja Radgona. 4047-1

Šiviljske pomočnice

začetnice za izdelavo spre-
me takoj. Ateje Bazanella,
Gajeva 2. 4060-1

Vrtnarskega vajenca

in žensko moč, ki bi bila
v položaju voditi knjige in
delo na gospodarstvu, spre-
memu. Hrana in stanovanje
v hiši. Ponudbe na Seve.
& Komp., Ljubljana, Go-
spodarska 3. 4059-1

Bukovo oglje

kupim vsako množino. Po-
nudbe na ogi. odd. Jutra
pod »Oglje«. 4063-7

Brivski pomočnik

dobro delavec, dobi takoj
službo. — Frano Zabič,
Ljubljana, Krakovski nasip
štev. 26. 4065-1

Mesarskega pomočnika

pridnega, poštenega, kateri
ima nekaj prakse z izva-
njem mesa, sprejemem ta-
koj. Blaz Jeglič, Tržič na
Gorenjskem. 4071-1

Vrtnarja ali vrtnarico

za sočivje, sadje, sprejem
v dnevno delo. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra. 4077-1

Brivskega pomočnika

dobrega delavca, sprejme
Koman, Poljanska c. 13.
4079-1

Vajenci (ke)

učenko
sprejme trgovina z ročnimi
deli. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 4056-44

Prodajni

Štedilnik

na 2½ plošče, 2 peči-
na, dobro ohranjen, se
stojče, ugodno prodaja
Anton Kovačič, Ljub-
ljana, Viška ulica 3. 3808-6

Srebrne lisice

izredno velika izbira pre-
krasnih eksponatov, se
zdaj najceneje kupijo, pri
kratkem Dolenč Jože, Sv.
Petra cesta št. 19. 88-6

Rabljena oprava

obleke, čevlje itd. ugodno
prodaja. Vošnjakova 20/1.
4058-6

Kupim

Ribolov

kupim v last. Ponudbe a
najnižjo ceno in točnim
opisom na ogi. odd. Jutra
pod »Ribolov«. 4022-7

Grško kolofonijo

ta svetlo kupim vsako koli-
čino. Ponudbe na ogi. odd.
Jutra pod »Plačam ta
voj 3333«. 3712-7

Kapital

Hranilne knjižice

1 proc. obveznice in druge
vrednostne papirje kupimo
na plačanje najhitreje. Ban-
ko kom. zavod. Maribor.
Aleksandrova 40. 2254-10

Ugodna prilika

sigurne nalozitve gotovine
v dobro dobo industrijo
dobrim obrestovanjem se
nudi. Garancija v nepre-
mičinah in premicinih.
Ponudbe s potrebnimi na-
vedbami in računom kap-
itala na področju Jutra Ma-
ribor pod »Sigurna nalo-
žitev«. 4081-16

Hranilne knjižice

vrednostne papirje
kupujemo
stalno in po navpih cenah
in takojšnjem plačilu.
RUDOLF ZORE
Ljubljana, Gledališka ul. 12
4080-16

Lokali

Lokali

Trgovino špecerije inventi-
rno, oddam na ogi. odd.
Jutra pod »Stalene«. 4052-19

Posest

Parcele

na najlepšem kraju me-
sta posamezne ali 10 ti
soč m2 prodam. Drago
Hadl, Novo mesto
3688-20

Posest

Ugodno prodam parcelo
pri Trnovski cerkvi. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
4053-20

Stanovanja

Dvosob. stanovanje

komfortno, išče zakonski
par brez otrok. I. mar. se-
daj od centra. Ponudbe
na ogi. odd. Jutra pod
»Državni uradnik«. 4078-71a

Pisalni stroj

potrebujem za 1 mesec —
proti odkodnini. Ponudbe
na ogi. odd. Jutra pod
»Dobere«. 4054-29

Sobo odda

Lepo solčno sobo
terasa, centralna kurjava za
dve ali eno osebo, soupa-
raha kopalnice, telefon, od-
dam 1. marca. Istotam ena
soba za eno osebo, tri
minute od tramvaja za to-
bačno tovarno. Kocenova
6, I. nadstropje. 3998-23

Sobo

lepo opremljeno, vhod s
stopnišča, oddam gospe ali
gospodični 1. ali 15. mar-
ca. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 4064-23

Oporemljeno sobo

za gospoda oddam. Gradi-
šče No. 8b, levo, parter.
4073-29

Oporemljeno sobo

s posebnim vzhodom, z vsi
oskrbo, oddam stalni osobi
1. marca t. l. Sokolska
ul. 5, Prule. 4083-23

Sobe išče

Gospod

išče sobo s centralno kur-
javo v sredini mesta, s ko-
palcino in telefonom v bli-
žini, poseben vhod. Cenj.
ponudbe na ogi. odd. Ju-
tra pod »Soba za takoj«. 4069-23a

Inženir

išče elegantno opremljeno
sobo s kopalnico, vhod s
stopnišča. Ponudbe na ogi.
odd. Jutra pod »Stalene«. 4068-23a

Garsoniero

v centru iščem za 15. mar-
ec. Ponudbe na ogi. odd.
Jutra pod značko »Gospode«. 4083-23a

Dopisi

Mlada gospodična

prijetne zunosti, išče sta-
rejšega, dobro situiranega
priatelja. Ponudbe na ogi.
odd. Jutra pod »Dobro-
roščene«. 4066-24

Stroji

Elektromotor

rabljen, 3 KS 380/220, ku-
pim takoj. Ponudbe na ogi.
odd. Jutra pod »Motore«. 4052-29

Propeler

star, dobro ohranjen, žele-
zni ali viti, premera 60 cm
z obojestransko lopaticma.
kupim za ventilator na
motorni pogon. Ponudbe na
ogi. odd. Jutra pod »Do-
brotore«. 4044-25

Pisalni stroj

potrebujem za 1 mesec —
proti odkodnini. Ponudbe
na ogi. odd. Jutra pod
»Dobere«. 4054-29

Razno

Moderne kauče

in foteje nudi solidne
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13

SPORT

11 skakačev gride iz Nemčije Letošnja največja smučarska tekma z mednarodno udeležbo bo v nedeljo v Planici

V nedeljo dne 3. marca t. l. bodo v Pla-
nici tekme za državno prvenstvo na 65 me-
trski skakalnici.

Nemška smučarska zveza je prijavila na-
slednje svoje tekmovalce za to tekmoval-
stvo: Mair Franz, Wein Hans, Marr Hans,
Weller Sepp, Friedl Herbert, Palme Hein-
rich, Berauer Gusti, Höll Gregor, Bradl
Josef, Häckel Paul, Wimmer Georg. Nem-
ški savez sam piše, da je to najmočnejša
reprezentanca Nemčije v skokih, ki je
kdaj nastopila v tujini. S tem je tudi pod-
črtal važnost našega državnega prvenstva
in pripomogel, da bo ta tekma naša naj-
močnejša mednarodna smučarska tekma
v letošnji smučski sezoni. Nemško moštvo
vodi Gustav Rätner, nemški smučski vodja
in znani sportni publicist Carl Luther.

Prijave naših tekmovalcev še niso za-
ključene, vendar je gotovo, da bodo nasto-
pili vsi naši najboljši skakači. JZSS raču-
na na približno 15 do 20 domačih skaka-
čev na tem prvenstvu. Kakor znano se
tekmuje ločeno za državno prvenstvo, pri
katerem tekmovalci lahko nastopijo samo
jugoslovenski državljani in ločeno v med-
narodnem razredu, kjer nastopijo tudi in-
zemci, ki pa si ne morejo pridobiti naslova
državnega prvaka.

Tekmovanje se bo pričelo ob 11. ter bo
izvedenih vsega okoli 100 skokov na ska-
kalcini. Za gledalce bo vozil jutraj ob
5.40 izletniški vlak, ob 7.05 pa redni vlak,
ki bo tudi še pravočasno prispel do pričetka
tekme. Polovična vožnja je dovoljena za
vse, treba je le, da kupijo gledalci obnem
z voznim listkom rumeno izkaznico obra-
zec K 13, ki velja za brezplačen povratek
s potrdilom pridelatelja in železniške po-
staje. Te izkaznice se bodo potrjevale na
kolodvoru.

Treninje za skoke v Planici

JZSS priredi tridnevni brezplačni tečaj
za svoje tekmovalce za skoke. Opozarja
se naslednji tekmovalci, naj se zglase
v sredo zvečer v Planici saveznemu vodji g.
Bogu Šramlu: Jakopič Albin, Klančnik Ka-
rel, Pribošek Franc, Sušterič Slavko, Za-
lokar Jože, Florjančič Peter, Palme Franc,
Nedog Jože, Beve Edo, Gradišnik Fedor,
Javornik Ivo, Bukovnik Leon, Klančnik
Gregor. Dopuste si morajo preskrbeti tek-
movalci sami, prav tako naj plačajo sa-
mi vožnjo v Planico in nazaj. Oskrbo v
Planici imajo brezplačno.

Otvoritev nogometne sezone

V nedeljo bo Ljubljana sprejela letošnjega prvega gosta v tekmah v ligi,
in sicer Hajduka iz Splita

V nedeljo bo tudi v Ljubljani otvorjena
nogometna sezona. Začelo se bo ligaško
tekmovalstvo in že takoj prvo srečanje na
domaćem terenu bo nudilo dovolj sportne-
ga užitka. O kvaliteti Hajduka ni treba
mnogo govoriti. Zmerom je bil za Ljublja-
no velika atrakcija, prav posebno pa se-
daj, ko v vrstah »majstora z morja«
nastopa znana sportna zvezda češkoslovaške.

ga nogometa Sobotka. Hajduk je dobro
pripravljen, kar Ljubljani do sedaj za-
radi vremenskih razmer še ni bilo mogoče.
Pod skrbnim in vestnim strokovnim vo-
dstvom trenerja g. Blocha pa se bodo tudi
naši fantje pripravili. Igrišče bo priprav-
ljeno za regularno igro.

Zadnja beseda GZSP

Gorenjci še enkrat utemeljujejo svoje
sklepe glede tekme v smuku dne 18.
februarja

Gorenjska zimsko-sportna podzve-
za nam je v zadevi dveh konkuren-
čnih prireditev v smuku v nedeljo
dne 18. t. m. poslala že drugi zelo
obširen dopis, v katerem se enkrat
utemeljuje svoj znani sklep glede
preprečitve nastopa njenih tekmoval-
cev na tekmi SK Ilirije v Planici.
Iz dopisa posnemamo — vsekakor
s pristavkom, da je to tudi naša
zadnja beseda, čeprav se v vsem
ne strinjamo z njenimi izjavami —
naslednje bistvene ugotovitve:
»Sklep GZSP z dne 14. II. t. l. o prepo-
veditvi nastopa naših tekmovalcev je za nas
polnočenočen in ga nihče ne more razvelja-
viti. Trditve Ilirije v »Jutru« z dne 23. t.

Gramofon

znamke »His Master Voice«
s ploščami, ugodno pro-
dam. Ogljed od 10. do 16.
ure. Topniška 15, I. desno.
4061-26

Informacije

Jasnovidec Svengali

prosim javite svoj naslov
na ogi. odd. Jutra pod
»Sfz«. 4046-31

Znano vino Marinkov Bermet iz Sremskih

Karlovcv, ki ga vsi radi pijejo, je preko
enološke postaje v Beogradu proglašeno za
navadno vino in se ima pobirati državna
trošarina kot na navadna vina. Na znanje
vsem cenj. gostilničarjem in restoraterjem.
Zahtevajte še danes ponudbo!

B. Marinkov lastni izdelek

BERMET VINA

SREMSKI KARLOVCI (Fruška gora).

NAJLEPŠE ČTIVO

Ravlien: ZGODBE BREZ GROZE

Klabund: PJOTR · RASPUTIN

Ravlien: ČRNA VOJNA

Thomson: SIVKO

Maierieva: RUDARSKA BALADA

Broširana knjiga stane 10.— din.

Vezana knjiga stane 15.— din.

ZALOŽBA »CESTA«

LJUBLJANA — KNAFLJEVA UL. 8

100
aspeho

SOKOL VEL. LAŠČE

javlja, da je umrl večkratni član uprave, brat

Tone Pirkovič

Zasluznega brata bomo ohranili v častnem spominu.
Vel. Lašče, dne 27. februarja 1940.

UPRAVA

čestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Umrli nam je naša srčno ljubljena sestra, teta in svakinja, gospodična

ALBINA SARK

UCITELJICA V POKOJU

dne 27. t. m., po kratki bolezn, prevedena s tolažili sv. vere.

Pogreb blage pokojnice bo v črtek, dne 29. februarja 1940, ob pol 3. uri
popoldne, izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.
LJUBLJANA, dne 27. februarja 1940.

Zalužoji: ANA, sestra; FRANC, brat; MITJA, nečak
in ostalo sorodstvo.

BENEŠKI JARMENIKI

VODNE TURBINE — MLINI — DVIGALA — STROJI
STROJNO PODJETJE ING. BORŠTNAR,
LJUBLJANA — JERNEJEVA C. 19.

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1940 od 3. — 8. marca

50% popusta na nemških želez-
nicah, znatni popusti v drugih
državah.

Vsa pojasnila dajejo:

ZVANICNI BIRO LAJPČI-
ŠKOŠ SAJMA, BEOGRAD,
Knez Mihajlova 33/L

in častni zastopniki:

Ing. G. TÖNNIES, Ljubljana,
Tyrseva 33 — Telefon 27-62.

JOSIP BEZJAK — Maribor,
Gospodarska ul. 25. Telefon 20-97.

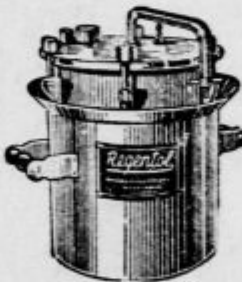
MINERALNO olje težko dobivate:
OBNAVLJATE RABLJENO MOTORNO OLJE!

»REGENTOL«

aparati za regeneriranje (obnavljanje) rabljenega olja Vam
nudi ogromne prihranke.

NE FILTRIRANJE — TEMVEČ REGENERIRANJE:
ZA USPEH JAMČIMO!

Zahtevajte ponudbe, prospekte ali predvajanje!
Samoprodaja Dezider Eisler, Beograd, Vojv. Gligora št. 15.
Tel. 41949.

G. Th. Rotman

SAMBO IN PETER
POTUJETA

89/90

Ujetniki so bili zdaj kmalu odkopa-
ni in vsi so bili enih misli, da je tega
potovanja prek in rekel dovolj. »Jaz že
ne grem dalje!« je rekel doktor, pa tu-

di Peter in Sambo sta jo sklenila ubra-
ti nazaj. Prirščno so se poslovali od
Jumbabumba ter krenili proti doma-
čiji Debeluharja.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

na glede dopisa Bratstvu za preložitve to-
kme na Markijevi planini so povsem ne-
rešljive.

GZSP ne more dovoliti, da bi se brez
njene dovoljenja v njenem ozemlju iz-
vajale podobne in nepravilne prireditve
na isti dan in bi sportni klubi druge po-
zveze na te tekme vabili skoraj izključno
tekmovalce v naši zvezi včlanjenih edinic.
Če bi GZSP mirno šla preko tega, bi na-
stala glede prireditve na tem ozemlju pra-
va anarhija...

Očitni na naslov GZSP, da je ta prepo-
ved kvarno vplivala na tekmovalce, ne dr-
žijo, ker si GZSP ne dovoljuje mešanja
prireditev na svojem ozemlju po klubih
izven njenega območja. Tekmovalci GZSP
pa, ki so nastopili na tekmi SK Ilirije in
se niso pokoravali sklepu naše uprave,
bodo morali nositi vse posledice, ne glede
na to, da podzveza tudi ne priznava njiho-
vih rezultatov s te tekme. GZSP ni posla-
la Lukancu nobene brzojavke in zvanu no-
benega pisma, da v Planici ne smeta star-
tati.

GZSP ne jemlje pravice drugim, pač pa
pa samo brani interes svojih edinic in nji-
hove tekmovalce. Kakor dela ona, tako
naj delajo tudi ostali! Ljubljanski zim-
sko-sportni klubi imajo široko in hvaležno
polje v veliki Ljubljani in tam naj razvi-
jejo svoje sposobnosti in svojo delavnost.
Kadar bo Ilirija nastopala na svojih tek-
mah z izrazito ljubljanskimi tekmovalci,
bomo Gorenjci prvi, ki bomo Iliriji čestili
k uspehu.

Tudi uprava JZSS — tako zaključujejo
Gorenjci svojo energično zadnjo besedo —
bi dobila večjo avtoriteto za zeleno miljo,
če bi bilo v Ljubljani v zimskem sportu
vse tako kakor bi moralo biti.

Jeseniški planinci so zborovali